

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ
НА НАОА**

ДОКЛАД

НА

**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ, СИГУРНОСТ И
ОТБРАНА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА
ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА**

**ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.3. ПОЛИТИЧЕСКИ НАУКИ, ОБЛАСТ НА
ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ НАУКИ**

в НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на професионално направление 3.3. Политически науки в Университета за национално и световно стопанство, гр. София.

Докладът е разработен в съответствие с чл.78 и чл. 88а, ал. 7 от ЗВО и съгласно критериалната система за програмна акредитация на професионално направление.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ –ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 10/08.04.2021 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 29/ 09.12.2021 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	По документи и осъществени онлайн контакти
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 16/13.06.2022 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 28/10.10.2022 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал.2 от ПДНАОА (относно становището на оценяваната институци) /ПК предоставя доклада на АС	

Определената от Акредитационния съвет *Експертна група* по процедурата е в състав:

1. доц. д-р Теодора Калейнска – Великотърновски университет - ръководител
 2. доц. д-р Блага Благоева – УНСС
 3. доц. д-р Йордан Стоянов Дойков – УНИБИТ
 4. доц. д-р Борис Петров Попиванов - СУ „Св. Климент Охридски“
 5. Ангелина Стефанова Богданова – редовен докторант в РУ „Ангел Кънчев“
- Наблюдаващ процедурата от ПКСПНСО – д-р Трифон Трифонов

В полученото становище на НБУ по доклада се констатира, че в него няма фактически несъответствия.

I. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

С решение на Националната агенция по оценяване и акредитация (НАОА) от 17.02.2016 г. (Протокол № 4) е дадена програмна акредитация на професионално направление 3.3. Политически науки от област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки в Нов български университет, с оценка 8,80 (осем цяло и осемдесет стотни) и срок на валидност на акредитацията е ПЕТ години.

Направени са **четири препоръки** към професионално направление 3.3. за образователно-квалификационните степени „бакалавър” и „магистър”:

Препоръка 1: Да се обмислят реалистични граници на въвеждането на нови бакалавърски и главно магистърски програми от гледна точка на оптималната степен на натоварване на преподавателите. Срок: постоянен, с ежегодно отчитане.

Препоръката е изпълнена. След 2016 г. е извършена актуализация на предлаганите бакалавърски и магистърски програми в професионално направление 3.3. Политически науки. Основна цел на актуализацията е осигуряването на реалистични граници на въвеждането на нови програми от гледна точка на оптималната академична заетост на щатните преподаватели в департамента. Актуализацията е осъществена в следствие от проучване на необходимостта на потребителите на кадри/работодателските организации от специфични умения и знания и по-добра практическа подготовка на студентите при включването им в реалния работен процес; съобразно мнението на студентите, проучвано от Центъра по качеството и оценяване в НБУ и от обратната връзка от студенти и преподаватели. НБУ предлага три бакалавърски програми „Политически науки“, „Политиката и обществото“ (на английски език) (наследила „Политически науки на английски език“) и „Международна политика на френски език“ както и пет магистърски програми „Политически мениджмънт и публични политики“, „Дипломация и международни отношения“, „Европейско управление и икономическа дипломация“ (наследила „Европейско управление“); „Международни отношения и публично управление“ и „Стратегическо лидерство (на английски език)“. Разпределението на преподавателите е според техните научни и експертни компетенции, езикови умения. Осигурена е възможност за включване на преподаватели от други департаменти, както и на специалисти от практиката и бизнеса, основно в магистърските програми, като се привличат утвърдени, публично разпознаваеми личности с високи преподавателски, научни и практически постижения в страната и чужбина.

***Препоръка 2:** Да се обърне внимание на преките контакти на преподавателите със студентите като важен елемент на обучението (наред с високото качество на дистанционните форми). **Срок:** постоянен, с ежегодно отчитане.*

Препоръката е изпълнена. Департаментът по политически науки използва разнообразни методи за разширяване на преките контакти на преподавателите със студентите. В периода се провеждат два постоянни общоуниверситетски семинара за студенти, в рамките на които студентите имат възможност да дискутират актуални проблеми на общественото развитие със своите преподаватели и гости, както и да разглеждат практически страни от бъдещата им работа. НБУ е създад, приел е нормативна база за университетска политика за стимулиране на включването на студенти и докторанти във вътрешноуниверситетски и междууниверситетски изследователски проекти, чрез която студентите директно работят със своите преподаватели, развивайки своите умения и черпейки от техния опит. За разглеждания период студенти и преподаватели са работили съвместно по 24 проекта, финансирани от ЦФСР. С оглед възможността за контакти между преподаватели и студенти, се осъществява политика на присъствени часове, водене на консултации, поддържане на постоянна връзка чрез електронна поща, поддържане от всеки преподавател на поне 2 от изброените видове учебни дейности: форум (дискусия), чат, работилница, анкета, виртуална класна стая. От академична 2018/2019 г. е въведена система за тюторство за всички студенти с основна цел разширяване на контактите и партньорството между студентите и преподавателите и подпомагане на академичния живот на студентите във всички аспекти на тяхното обучение и припознаването им с университетската среда.

***Препоръка 3:** Увеличаване на публикациите в реферирани издания, главно по линия на коопериране с изследователи от чужбина за съвместни публикации. **Срок:** постоянен, с ежегодно отчитане.*

Препоръката е изпълнена. Общият брой публикации на преподавателите от Департамент „Политически науки“ в реферирани издания, у нас и в чужбина, по линия на коопериране с

изследователи от чужбина, работа в съвместни изследователски проекти или в резултат от участие в научни и изследователски мрежи за посочения период е 81, което бележи ръст с повече от 15% за същия период на предишната програмна акредитация. Публикувани са 40 статии в списания в чужбина, 37 публикации в колективни издания, реферирани и рецензирани в международни бази-данни и са издадени 4 международни колективни монографии.

Препоръка 4: *Да се провежда по-всеобхватно проучване на реализацията на завършилите професионално направление 3.3 Политически науки в НБУ, което да не се ограничава до данни за студентите, активни в Алумни асоциацията. Срок: постоянен, с ежегодно отчитане.*

Препоръката е изпълнена. Разработена е система за проучване на реализацията на завършилите професионалното направление, като се събира системна информация за това чрез периодични допитвания с анкетна карта; изпращане на подканващи и-мейли до завършващите и завършили студенти за регистрация в Алумни клуба; допитвания в кампании; периодично анкетно проучване на удовлетвореността на студентите от обучението и професионалната им реализация.

Ходът на изпълнение на препоръките на НАОА е отчитан ежегодно на университетско равнище с решения на Академичен съвет.

След осъществена процедура по следакредитационно наблюдение и контрол, на 30.05.2019 г. Акредитационният съвет на НАОА констатира, че *Нов български университет изпълнява препоръки № 1, № 2, № 3 и № 4, формулирани в решението на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана от 17.02.2016 г. (протокол № 4) при програмната акредитация на професионално направление 3.3 „Политически науки“ за образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“, с обща оценка 8,80 (осем цяло и осемдесет стотни)*

III. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (ESG - ЧАСТ 1 /1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 1.1. При извършване на обучение в професионално направление/специалност от регулираните професии се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище.

НБУ традиционно поддържа култура на качеството на обучението, която се основава на адекватни политики, процедури и университетски правила. Всички те са публично оповестени и се актуализират своевременно. Това се отнася и за качеството на образователната, научно-изследователската дейност и академичния състав в професионалното направление (ПН) 3.3 Политически науки (ПН) в Департамент Политически науки (ДПН) на университета.

1.1.1.

Мисията и основните задачи на университета са ясно формулирани и публично оповестени на сайта му, а именно: да бъде ориентиран към своите студенти, като изгражда предприемчиви, социално отговорни личности, подготвени за живот в условията на съвременна

демократична България, обединена Европа и глобализиращия се свят; да допринася за напредъка на университетското образование чрез достъпно интердисциплинарно и специализирано обучение, както и научни изследвания по международни стандарти; да поставя в служба на обществото своя академичен потенциал и да реагира на социалните и икономическите промени, като участва в тях със свои проекти.

Всеки департамент разработва план за развитие, който представлява стратегически документ за развитието на професионалното направление в Нов български университет.

НБУ организира обучение в професионално направление 3.3. Политически науки в 3 бакалавърски и 5 магистърски програми.

1.1.2.

Цялостната дейност на бакалавърските и магистърските програми, разработвани и предлагани от департамент „Политически науки” в НБУ, е съгласувана с институционалната система за качество.

Политиката за осигуряване на качеството е регламентирана в основни нормативни документи: Система за управление на качеството (СУК), Наръчник на системата за управление на качеството и Политика по качество. Полагат се системни и постоянни усилия за постигане и поддържане на високо качество на преподаване и организация на учебния процес от преподавателите, административния състав и всички академични и административни структури на университета. Основните общи показатели за качеството на образованието са: степента на лична удовлетвореност на студентите и общото самочувствие на възпитаниците на университета; професионалните и личностните качества на преподавателите и административния състав; обществената оценка и тяхната реализация на пазара на труда.

В разработената и утвърдена Система за управление на качеството в НБУ са включени: стандарти за знание (репродуктивно и иновативно), разбиране, умения; за оценяване на знанията, уменията и разбирането; стандарти за учебни програми (бакалавърски, магистърски, докторски), учебни курсове (аудиторни курсове и извънаудиторни учебни форми) и критерии за приемане на учебни програми от Комисията по качество и факултетните съвети в НБУ; показатели за оценяване на учебна програма (за входа, за процеса и за изхода) и на учебен курс (в т.ч. за оценка качеството на курсовете); стандарти за заетостта на преподавателите (учебна, научноизследователска/творческа, административна и обществена работа); показатели за оценяване и атестиране на преподавателите; показатели за оценяване и атестиране на административния състав; система за вътрешна акредитация на департаментите в НБУ; статут на Комисията по качеството в НБУ, отговорности на заместник-ректора по качеството и акредитацията, деканите и факултетните съвети, центъра за качество и оценяване; инструменти за управление на качеството в НБУ.

Интернет страницата на НБУ предоставя неограничен достъп до нормативните документи на университета, вкл. Системата за управление на качеството в Нов български университет и всички други правилници, наредби, стандарти, процедури и т.н., които имат отношение към вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучението и на академичния състав, в т.ч.: Правилник за устройството и дейността на НБУ, Наредба за учебния процес в НБУ заедно с приложенията към нея, Наредба за студентите в НБУ заедно с приложенията към нея, Наръчник на системата за управление на качеството и Политика по качество, Наредба за развитието на академичния състав на НБУ заедно с приложенията към нея, Наредба за заетостта на преподавателите в НБУ заедно с приложенията към нея, Система за атестиране на административния състав на НБУ заедно с приложенията към нея.

Стандартите и правилата за периодична самооценка и външна оценка са разработени и публикувани в Системата за управление на качеството в НБУ.

Като част от политиката по качеството на Нов български университет се явява и тази по стандарта ISO 9001:2015, която включва и ангажимент за удовлетворяване на приложимите към дейността на ВУ изисквания и непрекъснато подобряване на системата за управление на качеството. От месец декември 2018 г. в НБУ влезе в сила СУК по изискванията на стандарта ISO 9001:2015.

Системата за управление на качеството на НБУ е сертифицирана по ISO 9001:2015 през месец февруари 2019 г. и е установено нейното пълно съответствие с изискванията на стандарта.

Към департамент „Политически науки“ действа Програмен съвет, който осигурява качеството на бакалавърските и магистърските програми (в т. ч. спазването на стандартите за аудиторни и тренингови курсове, за оценяване, съответствие с удовлетвореността на студентите и др.); организацията на процеса на вътрешна и външна акредитация, съгласувано със зам.-ректора по качеството и акредитацията; осъществяването на дейности, свързани с учебния процес, в т.ч. предложения към факултетите за развитие на материалната база на програмите; изготвянето на предложения за график за учебните занятия и сесиите; осъществяването на контрол върху редовността на учебния процес, преподаването и др.

Налице е официална интернет страница, отразяваща информация за функционирането на програмите към департамент „Политически науки“, където се публикува актуална информация за публикациите, семинарите, проектите, учебно-практическите и изследователските звена, разработените програми, програмния съвет, преподавателите на департамента, докторантите, конкурсите за заемане на академични длъжности и др.

Департамент „Политически науки“ прилага подробните стандарти и показатели за осигуряване на качеството, разработени в Системата за управление на качеството и не е приемал собствени правилници и процедури за вътрешно осигуряване на качеството на образователния процес в професионалното направление.

1.1.3.

Научноизследователската дейност в НБУ се организира от преподавателските общности на департаментите и центровете. Сред основните приоритети на изследователската политика на НБУ са превръщането на университета в международен изследователски център и интегрирането му в множество международни университетски мрежи, развитието на проектната дейност, развитието на интердисциплинарните изследвания и интеграцията на изследванията и обучението.

Департаментите и изследователските центровете организират конференции, семинари и различни публични изяви, реализират научноизследователски проекти, осъществяват връзка на обучението с практиката. Всеки от департаментите в НБУ има свой регулярен научен семинар, в който се представят и дискутират актуални теми от съответната научна област.

За учебно-практическата и научноексперименталната работа на студентите в НБУ към факултетите и департаментите са изградени лаборатории, ателиета и центрове, чиято дейност е свързана с предоставяне на услуги и консултации за вътрешни и външни потребители. Департаментите и учебно-практическите звена (УПИЗ) към тях работят по изследователски проекти, финансирани от международни или национални програми. Утвърдена практика е в изследователските екипи да бъдат привличани студенти и докторанти. Връзката на университета с практиката се осъществява чрез набор от услуги, които Нов български университет разработва и предлага.

Към департамент „Политически науки“ функционират 3 центъра: Център за социални практики, Център „Жан Моне“ по европейски политики и CERMES (Център за европейски бежански, миграционни и етнически изследвания) и две учебно-практически и изследователски звена – УПИЗ „Лаборатория за управление на рисковете“ и УПИЗ „Лаборатория за публични политики“ (виртуална).

Критерий 1.2 Управление качеството на образованието

1.2.1.

Дейността по осигуряване и поддържане на качеството в НБУ се ръководи от заместник-ректор по качеството и акредитацията и се осъществява от Комисия по качеството, декани и Факултетни съвети и от Център за качество и оценяване. Председателят на Настоятелството на НБУ определя състава на Комисия по качеството, в която влизат щатни преподаватели от различни професионални направления с опит в създаването и управлението на учебни програми, под председателството на заместник-ректора по качеството и акредитацията.

Създадена е система от различни университетски структури, отговарящи за поддържане, развитие, осигуряване и оценяване качеството на образователния процес и на академичния състав в НБУ. Основните структури, имащи отговорности за управление на качеството са: Председателски съвет на Настоятелството на НБУ; Академичен съвет; Факултети; Департаменти; Съвети на департаменти; Програмни съвети; Програмни консултанти. Всяка от посочените структури има регламентирани сфери на компетентност и правомощия.

Качеството на учебната документация в НБУ се обезпечава от Програмните съвети. Те разработват учебни програми и курсове, както и технологии за преподаване; поддържат, актуализират и съхраняват учебната документация на програми и курсове. Разработени са стандарти за учебна документация на курс и програма, а Комисията за качество на НБУ осъществява контрол върху тяхното спазване.

1.2.2.

Изградена е вътрешната система на НБУ за утвърждаване на академична почтеност, непримиримост към академични измами и дискриминация във всякакви форми работи на няколко нива, които включват нормативни документи, функционирането на Комисия за развитие на академичния състав и Комисия по качеството, софтуера за установяване на неправомерно цитиране и др.

От 2013 г. в НБУ действа утвърден Етичен кодекс, в който е декларирана волята на студентите, преподавателите и служителите на университета да съдействат за реализацията на академичната мисия и образователната философия на НБУ, за неговото утвърждаване и развитие като свободна, иновативна и открита към обществото образователна институция и да допринесат за изграждането на етични отношения в университетската общност. Академичната общност е обединена от ценностите уважение, доверие, отговорност, почтеност, лоялност, инициативност, откритост, безпристрастност, толерантност, справедливост.

През 2017 г. е създадена Комисия по етика в Нов български университет.

В Глава XXVII „Конфликт на интереси“ от Правилника за устройството и дейността на НБУ се урежда недопускане наличието на частни интереси от страна на преподаватели или служители в университета, които могат да повлияят върху безпристрастното и обективното изпълнение на задълженията им или взиманите от тях решения.

Комисията за развитие на академичния състав като контролен орган, както и разпоредбите на Наредбата за развитие на академичния състав и нейните приложения, отнасящи се до дългосрочното атестиране на членовете на академичната общност на НБУ, гарантират равни права и възможности за академична кариера и изява за всички преподаватели в Нов български университет. Комисията по качество в НБУ разглежда и изработва становища за дългосрочно атестиране на академичния състав, като следи спазването на процедурите и изискванията. Дейността на двете комисии гарантира осъществяването на контрол върху възможностите за академични измами или случаи на академична дискриминация в средите на преподавателския състав на Нов български университет.

В Наредбата за студентите в НБУ подробно и изчерпателно се разглеждат всички аспекти на студентския „жизнен цикъл“ като гаранция за равнопоставеността обучаващи се в

университета и публично се оповестяват възможностите за сигнализиране при случаи на дискриминация.

В НБУ от 12 години се използват възможностите на софтуер за установяване на неправомерно цитиране или antiplagiarism software като средство срещу академична непочтеност и академични измами. Системата срещу неправомерно цитиране започва да работи в НБУ през 2009 г. и за функционирането ѝ първоначално се използва американския софтуер Търнитин (Turnitin). През 2016 г. този софтуер е подменен с еквивалентен, но разработен в Европа (Германия) – ПлагСкан (PlagScan). Софтуерът сканира както студентски писмени работи, така и текстове свързани с академичното израстване на преподавателския състав и с Издателството на Нов български университет. По този начин не се допуска дискриминация и механизмите за установяване на академични измами работят спрямо всички нива на университетската общност. Чрез Търнитин за периода 2014 г. – 2015 г. са проверени 70 981 работи. Чрез новият софтуер ПлагСкан за периода от 2016 г. до момента са проверени 84 269 работи.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 1:

В НБУ се провежда системно политика за осигуряване на качеството, която се базира на стратегически документи на университета. Дейността на ПН 3.3. се развива в рамките на солидната университетска система за качеството (с получен Сертификат по международен стандарт за качество), като не се пренебрегва спецификата на политически науки, доколкото системата на управление на качеството е достатъчно децентрализирана. Провежданите периодични прегледи на функционирането на системата за управление на качеството са показали, че тя функционира успешно. Реализиран е ключовият аспект на качеството на университетската дейност – тясна взаимовръзка между наука и обучение - посредством дейността на съществуващите научни звена, издателската дейност и др.

В НБУ е изградена работеща система за управление на качеството, в рамките на която се осъществява постоянно наблюдение върху качеството на обучението, включително и удовлетвореността на студентите от обучението. Налице е Етичен кодекс, публикуван на сайта на университета, в който има разпоредба за недопускане на прояви на дискриминация. Функционира и Комисия по етика като независим експертен и консултативен орган. Създадена е и се използва работеща система срещу прояви на академична непочтеност и измами.

2. РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 2.1. ВУ извършва обучение по професионалното направление/ специалността от регулираните професии като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни.

В НБУ на базата на националното законодателство и университетска нормативна база е изградена надеждна система за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация.

2.1.1.

Изграждането на устойчиви връзки между образованието, научноизследователската дейност и бизнеса – трите страни на триъгълника на знанието, с цел насърчаване на върховите постижения и иновациите е приоритет на непрекъснато модернизиращото се обучение на

студентите в програмите от професионално направление 3.3 Политически науки. Философията на обучението на студентите в професионално направление 3.3 Политически науки в Нов български университет е ориентирана специализирани знания за политическата действителност, отговорно мислене; умения за работа в екип; добри комуникационни умения; творческа и активна обществена позиция. Обучението в НБУ се осъществява на две нива (базово и специализирано), включващи следните курсове: общообразователни, задължителни, задължително-избираеми, практически към програмата, надграждащи и специализиращи курсове към всяка специализация. Курсовете са задължителни и избираеми. Има избираемост и между отделните модули, което се осъществява през третата и четвъртата година на обучението БП „Политически науки“.

За обучението в бакалавърските и магистърските програми на департамент „Политически науки“ са разработени следните документи: учебна програма; учебен план/програмна схема; паспорти на включените в програмата задължителни и избираеми курсове, включително и за учебни практики. Всеки паспорт съдържа тематичен план, източници и CV на преподавателя и е публикуван в електронния каталог на програмите на Нов български университет.

В рамките на обучението е въведена и Процедура за организиране на практики и стажове на студентите по Политически науки в бакалавърска и магистърска степен. Изработените правила, които регламентират организацията, провеждането и отчитането на практиките и стажовете на студентите в бакалавърска и магистърска степен са въведени като част от учебния план на студентите в редовно и дистанционно обучение и са учебни форми - съставна част от програмите за образователна степен „бакалавър“ и „магистър“. Те се представят под формата на учебни курсове и се одобряват по общия ред за курсовете в НБУ. Практическото обучение на студентите се провежда във външни институции в реална работна среда (политически институции, местни власти, медии, научни, културни и изследователски институти, консултантски компании и др.) и се отчита съгласно изискванията и одобрените документи, посочени в сайта на департамент „Политически науки“.

Практическото обучение към трите бакалавърски програми: Политически науки“, „Политиката и обществото“ (на английски език) и „Международна политика“ (на френски език) включва участие в стажове и практики, както и разработване на конкретен проект или участие в проекти на департамента.

Стажът на студентите е организиран след третата година. Практическото обучение е свързано още с провеждането на практики в публичния и частния сектор. Валидирането на стажа става чрез представяне на съответни документи, а именно: сертификат за реализиран стаж, изготвен от приемащата структура и отчет за проведения стаж, изготвен от студента.

Квалификационната характеристика като част от учебната документация отразява насочеността на подготовката на студентите към предлагане на солидна общообразователна и професионална подготовка и практическа специализация с възможности за високо конкурентна реализация в практиката. Всички квалификационни характеристики на бакалавърските и магистърските програми са публикувани на сайта на НБУ в общата информация за всяка програма.

Учебната документация се поддържа с участието на преподавателите и административния състав на университета, факултета и департамента. Осигурено е системно актуализиране на цялата учебна документация. Системно се осъществява проучване на водещите тенденции в световен мащаб при обучението по политически науки.

2.1.2.

В Департамент „Политически науки“ на НБУ непрекъснато се следи състоянието на пазара на труда в професионалната област и тенденциите на промените в него, както и се анализира информацията от контактите с водещи работодатели, при които студентите

провеждат изисквания по програмата стаж. Ползват се данни за заетост от официалната статистика на страната. Обучението на студентите отговаря и се придържа към съвременните методи на преподаване и оценяване на постиженията им. Изградена е организация за поддържане и развиване на съвременни методи в преподаване на учебния материал и в оценяване на студентите. Отражена е спецификата на образованието по Политически науки. Значителен дял има практическото обучение в общия обем на хорариума. Конкретно за магистърските програми дялът на тренинговите (практическите) курсове представлява 50% от общия брой на аудиторните занятия. За бакалавърските програми процентът на практическите курсове, вкл. стажове и практики, е 45%.

От 2018 г. за членове на Програмния съвет към департамент „Политически науки“ са поканени представители на работодателски структури - държавни институции, изследователски и консултантски структури.

Центърът за кариерно развитие и обучителни ресурси (ЦКОР) към НБУ развива методическа дейност, като разработва серия от помощни пособия по професионално ориентиране. Пособията са предназначени за студентите на университета. Центърът за кариерно развитие и обучителни ресурси към НБУ поддържа база данни с работодатели от различни професионални области, приема заявки от работодатели за работа и стаж, организира съвместни прояви на университета с работодатели – семинари, форуми за подбор на персонал и др. Съдейства на работодателите в разработката на стажантски програми за студентите на НБУ.

2.1.3.

Първостепенната цел, на която са подчинени всички дейности в Нов български университет, е високо качество на образованието в предлаганите учебни програми и курсове. За постигането и поддържането на такова качество преподавателите и административният състав, всички академични и административни структури на университета полагат разностранни и постоянни усилия.

В паспортите на всички курсове, предлагани от програмите в професионално направление 3.3 Политически науки, има информация относно оценъчната процедура за завършване на курса – текущо оценяване и финален изпит. Завършването на програма за образователно-квалификационна степен е свързано с изпълнение на изискванията, описани в Програмната схема за съответната учебна година.

2.1.4.

Към програмите, предлагани в професионално направление 3.3 Политически науки в НБУ, има ясно изразен интерес, въпреки кризисните фактори и драстичното намаляване на броя завършващи средното си образование млади хора. Приемът на студенти показва наличие на достатъчна конкурентност и възможност за подбор на истински мотивирани кандидат-студенти. В офисите на програмите и на департамент „Политически науки“ всекидневно се предоставя информация за бакалавърските и магистърските програми, а в Международен отдел се предоставя информация на чуждестранни кандидат-студенти.

Департамент „Политически науки“ и предлаганите от него бакалавърски и магистърски програми заема централно място на фона на конкурентните програми в други български университети. Програмите периодично се анализират и съпоставят с програмите по Политически науки в другите висши училища, както в страната, така и в чужбина.

Програмите по Политически науки в НБУ имат иновативен характер. При създаването им е взаимстван опита на водещи международни университети и специализирани висши училища по Политически науки.

Програма „Политически науки“ комбинира опита на водещи университети в областта на преподаване на политология, международни отношения, европейски политики и политическо

управление, като предлага през първите две години на обучение широка база от курсове, насочени и към медии и връзки с обществеността. Програмата периодично се съпоставя с програмите по политически науки в другите университети в България, но особено в Европейския съюз. Необходимата за осъществяване на сравнението информация е набавена от публикуваните в Интернет програми на висшите училища. Програмата до голяма степен следва с общата си структура сходните програми в СУ „Св. Климент Охридски” и в Института за политически науки в Париж.

Програма „Политиката и обществото“, която наследява БП „Политически науки на английски език“ следва опита на водещи американски и английски университети. Учебното ѝ съдържание е съобразено и със съответните програми в няколко университета като: American University – Washington D.S.; Stanford University; Hull University; Bath University – UK и Birmingham University – UK. *Обучението в тази програма е изцяло на английски и привлича голям брой чуждестранни студенти не само от Европа, но и от страни от Азия и Африка.*

Програмата „Международна политика“ (на френски език) следва опита на водещи западноевропейски висши училища от Италия (Болоня), Великобритания (Нотингам, Лондонското училище за икономика и политически науки), Франция (Института за политически науки в Лил, Университета в Страсбург), Белгия (Свободния университет на Брюксел). Този опит е намерил отражение както в структурата на програмата, така и в съдържанието на отделните курсове. Обучението в програмата е изцяло на френски език и в тясно сътрудничество с Университетската франкофонска агенция.

Магистърска програмата „Политически мениджмънт и публични политики“ следва примера на аналогични магистърски програми в САЩ и в някои европейски страни. Още в първите години на съществуването си програмата тя е рецензирана с висока оценка в рамките на peer review на европейски университети по проект на HESP, Фондация “Отворено общество”, Будапеща. Промените в програмата се извършват също с оглед на нови тенденции в политическите науки и с промени в реалната политика в Европа и в България.

МП „Дипломатия и международни отношения“ от първия си вариант е следвала структурата и съдържанието на програма от Института за политически науки в Париж, но впоследствие е обогатена от идеи на този тип образование в други университети.

МП „Европейско управление и икономическа дипломатия“ се основава на опита на подобно обучение в мрежата от университети по изследователската дейност на катедрата „Жан Моне“ (Месина, Кипър, Атина, Вроцлав, Малта, Рим), както и на преподаването в университети в Люксембург, Лайден, Барселона, Страсбург, Париж и др. Програмното ѝ развитие се следи от специален борд от професори „Жан Моне“. Програмата наследява МП „Европейско управление“.

МП „Международни отношения и публично управление“ е международна по своя характер и се основава на идеи от образование в тази област от университета в Тулуза, Бордо, Брюкселския свободен университет.

МП „Стратегическо лидерство“ (на английски език) е изградила образователната си философия следвайки образци от University of Ottawa (Certificate Program in Public Sector Leadership and Governance), University of Guelph, University of Southern California, University of Pennsylvania (UPenn) и Stanford University.

Всички програми са разработени в съответствие с Европейската система за трансфер на кредити, като отражение са намерили и следните параметри: продължителност на учебния

процес, брой учебните курсове, хорариум, седмична натовареност, текущи семестриален контрол на придобитите знания, форми за оценяване на знанията на студентите и др.

Проучени и анализирани са и програми по Политически науки и в български висши училища – СУ „Св. Климент Охридски“, УНСС, ВСУ „Черноризец Храбър“, Американски университет в България и други. Предлаганите в програмите курсове са специализирани и отговарят напълно по отношение на разнообразие и съдържание на търсенето от страна на политическите институции.

Може да се направи заключението, че учебният план за бакалавърските и магистърските програми към департамент „Политически науки“ е актуален и сравним с плановете на други сродни висши училища у нас и в чужбина. Той дава възможност на студентите да получат достатъчно сериозни познания в областта на политическите науки, както и много добра основа при желание за по-нататъшно обучение в следваща квалификационна степен.

Приемът на кандидатите за обучение в професионално направление 3.3. „Политически науки“ за придобиване на ОКС „Бакалавър“ се осъществява след полагане на ТОП изпит, а в ОКС „Магистър“ – след представяне на мотивационно есе и интервю.

Кредитната система в НБУ е в съответствие с изискванията на Наредба 21 за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища и е съизмерима с Европейската система за трансфер на кредити. Тази съпоставимост на програми и кредитна система е основа за сключването на двустранни споразумения по ЕП Еразъм+, по която департамент „Политически науки“ си партнира с редица университети от Европейския съюз, но и с висши училища извън него (напр. в Турция).

2.1.5.

Учебният процес в НБУ се организира според изискванията на Закона за висше образование (ЗВО), Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени и Наредбата за учебния процес в НБУ.

Обучението в образователните степени „професионален бакалавър“, „бакалавър“ и „магистър“ в НБУ се извършва на базата на утвърдена учебна документация, която обхваща: квалификационни характеристики, учебни програми, учебни курсове, форми на оценяване и ежегоден график на учебния процес. Специфичните процедури за наблюдение, анализирание, оценяване и утвърждаване на всяка учебна програма и нейната документация са описани в Системата за управление на качеството в НБУ. В Системата са публикувани основните стандарти за учебна документация.

Учебните курсове се разработват от преподавателите в НБУ и са съобразени с утвърдените стандарти. Паспортите на учебните курсове се приемат от Програмните съвети и (по подобие на учебните програми) се представят за становище от Комисията по качество. Комисията разглежда предложенията за нови курсове или актуализация на съществуващи курсове в бакалавърските, магистърските, докторските и mпог-програмите. Одобрените от Комисията по качество паспорти се насочват към деканите за разглеждане на Факултетен съвет, а тези които не отговарят на стандартите, регламентирани в Системата за управление на качеството в НБУ, се връщат на авторите с конкретни бележки и препоръки за корекции.

2.1.6

Програмният съвет към департамент „Политически науки“ наблюдава програмите на няколко водещи висши училища (СУ Св. Кл. Охридски, УНСС, и др.) и съпоставя програмите си с тях. В департамент „Политически науки“ на НБУ е утвърдена практиката за периодично актуализиране на учебната документация, която се основава на регламентираните от Системата за управление на качеството процедури.

Програмният съвет на департамент „Политически науки“ (в който участват и представители на работодателите) следи за постоянното развитие, обновяване и замяна при необходимост на курсовете от програмите въз основа на мненията и отзивите на представители на институции и бизнеса, където студентите провеждат стажове, както и въз основа на мненията на студентите, получавани текущо на годишна основа през онлайн попълваните анкети и чрез директна комуникация по време на провеждането на курсовете.

Програмният съвет на департамент „Политически науки“ следи за мнението на студентите чрез обратната връзка от анкетни проучвания – всеки семестър се провеждат такива за преподавател и курс, всяка година за удовлетвореност от програмата. Средно за периода на акредитация в актуализирането на учебните програми участват 35 студенти.

2.1.7.

Учебният план на бакалавърските и магистърските програми е изработен на основата на основополагащи национални и европейски документи и изисквания. В учебния план на програмите са застъпени всички фундаментални дисциплини, които се изучават и в други висши училища в страната и чужбина с обучение по Политически науки.

Учебните курсове в бакалавърските програми са задължителни, избираеми и факултативни, а в магистърските програми – избираеми и задължителни. Обучението в НБУ се осъществява на две нива (базово и специализирано), включващи следните курсове: общообразователни, задължителни, задължително-избираеми, аудиторни лекционни и тренингови курсове към програмата, надграждащи и специализиращи курсове към модулите в БП „Политически науки“. Курсовете са задължителни и избираеми. Има избираемост и между отделните модули, което се осъществява през четвъртата година на обучението (в БП „Политически науки“).

Общообразователните курсове включват курсове за умения по: чужд език, езикова култура, компютърни умения и курсове за знания, от научна област, различна от тази на програмата.

Задължителните аудиторни курсове са двусеместриални и се изучават през първата и втората година на обучение, като наред с политология се изучават и курсове от различни области на висше образование като социология, публична реч, обществени комуникации.

Аудиторните кредитни курсове от програмата се предлагат през първата, втората и третата година на обучение и по-конкретно са насочени към придобиване на знания в следните области: политически идеи, политически идеологии, права на човека, международни отношения, европейска интеграция, медии, управление, политическа история, съвременни демократични режими, глобална икономика, политика и религия и др.

Специализираните аудиторни курсове се предлагат през третата и четвъртата година.

През третата и четвъртата година се предлагат и тренингови курсове, семинари, работа по проекти и стажове, които допълват професионалната квалификация на студентите.

Заедно с това се отчитат и новите тенденции в развитието на образователните методологии във връзка с нуждите на обществото. Учебният план включва както основните задължителни дисциплини, така и дисциплини, отчитащи потребностите от по-широк кръг знания на студентите, с цел изграждането на специалисти, реализиращи се успешно в условията на Европейския пазар. Особено внимание екипът на департамент „Политически науки“ отделя за стимулиране на инициативата на студентите да участват във всички събития, организирани от НБУ и департамента.

В програмите от професионално направление 3.3 Политически науки е предвидено задълбочено изучаване на най-нови технологии за визуализация и презентация. В голям брой курсове се изисква разработване на презентации.

В бакалавърските и магистърските програми на НБУ е спазена схемата за извънаудиторна заетост (в учебния план на всяка програма в НБУ е предвиден седмичен аудиторен хорариум до 30 часа). Така се стимулира самостоятелната работа на студентите. Осигурени са възможности за работа в екипи от по 2-3 студенти под ръководството на преподавател, като индивидуалният подход при работата на водещия преподавател с всеки студент е водещ.

Графикът на учебните занятия по семестри е разпределен в рамките на 15 седмици. Той се определя ежегодно със заповед на Ректора. Графиците на занятията се изготвят за целия семестър и се обявяват на информационните табла на комплекса, в уеб-страницата на НБУ, в **е-студент**. В електронната система на НБУ се води редовен отчет на проведените занятия. При уважителни причини за отсъствие на преподавател, както и за всички празнични дни се планират отучвания, така че студентите да получат пълния курс на дисциплината от 15 занятия на семестър.

Преподавателят генерира изпитен протокол чрез електронната система **e-teacher**, нанася оценките от двата компонента на текущото оценяване, оценките от двата компонента на изпита и крайната оценка за курса. Преподавателят връща лично подписан протокол в Бакалавърски и Магистърски факултет до една седмица след приключване на изпитната сесия. Протоколът се попълва от изпитвания и носи неговия подпис.

Паспортите по всички курсове с тематичните планове към тях са разработени от водещите преподаватели, съгласно изискванията на Наредбата за учебната дейност на НБУ. Формата на учебните програми е в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование и системата ECTS. Приемането на паспортите на курсовете се извършва след обсъждане първо от Програмния и след това от Департаментния съвет. Паспортите на курсовете са публични за студентите в Електронния каталог на НБУ и в обучителната електронна платформа Moodle, в която се публикуват лекционни материали, допълнителна литература, съобщения за предстоящи събития в професионалната сфера. Обмен на материали по съответните курсове се осъществява и чрез допълнителни средства за електронна комуникация, където преподаватели изпращат учебни материали, допълнителна литература, съобщения, отговарят на въпроси на студенти и пр.:

Общият брой кредити и разпределението на учебните кредити в учебния план за задължителни и избираеми дисциплини, необходими за успешно дипломиране по научно – квалификационни степени, е съобразен с нормативните изисквания.

Провеждането на стажове и учебни практики от студентите в НБУ е регламентирано в Стандарта за учебна програма, курс и извънаудиторни форми в НБУ. Студентите в бакалавърските по Политически науки имат възможност за избор на практика в НБУ, в центровете или УПИЗ-те към департамента, или извън него.

Структурата на академичната година по семестри, седмици и часове е определена в съответни нормативни документи. Графикът на учебния процес се приема от АС и утвърждава със заповед на ректора преди началото на учебната година. Разписанието на учебните занятия се изготвя от университетската администрация по курсове, групи, дни, часове, зали, дисциплини преди началото на семестъра. Графикът на учебния процес, разписанието на занятията и графикът на изпитната сесия се публикуват в сайта на университета.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 2:

В НБУ на базата на националното законодателство и университетска нормативна база, е изградена надеждна система за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация. В ПН 3.3. съществува баланс между теоретичните и практико-приложните дисциплини, осигурени са и възможности за трансфер на кредити. Учебните

програми се актуализират периодично. Студентите, докторантите и представителите на бизнеса, наред с преподавателите, вземат участие в този процес. Програмите са разработени в съответствие с институционалната стратегия и имат ясно изразени очаквани резултати от обучението. Във всички учебни планове от направление 3.3. ПН задължителните дисциплини отговарят на изискванията за брой и минимален хорариум на часовете. В НБУ се получава и синтезира важна информация от потребителите на кадри, свързана с техни очаквания, оценки и препоръки, в т.ч. и по отношение на актуалната практическа подготовка на студентите. Прилаганата оценъчна система отговаря на стандартите. Сравнение на учебните програми на ПН 3.3. в НБУ с програми на другите висши училища в страната и в ЕС, където се преподават политически науки, показва висока степен на съвместимост. В университета се прилагат съобразени с националните и институционалните изисквания процедури по всички важни аспекти на планиране и организиране на учебния процес. Те са регламентирани в основните университетски документи, в т.ч. и в документите за управление на качеството.

3. ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СТУДЕНТИТЕ

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение в професионално направление 3.3. „Политически науки“ в НБУ

3.1.1.

Обучението на студенти в Нов български университет се осъществява според съвременните изисквания за ОКС и в съгласие с образователната мисия, цели и задачи на всяко професионално направление. В учебния процес се използват както пасивни обучителни методи (слушане, четене, гледане и демонстрация), така и активни методи (дискутиране, практикуване, обучение на другите). В Нов български университет приоритетно се стимулират активните методи, които се подпомагат двупосочно – чрез внедряване на нови информационни технологии и чрез развиване на нов тип специализирани, мултифункционални учебни зали, в които има както компютри, така и семинарен тип места, предполагащи активно участие на студентите в обучението.

Силно развито е чуждоезиковото обучение чрез мобилни приложения и специализиран софтуер с използването на таблети и електронни маркери, преобразуващи бялата дъска в интерактивна. В учебния процес се използват интерактивни и мултимедийни методи на обучение с цел изграждане на образователен диалог и комуникация. Към тях спадат: мултимедийно базирани ролеви игри, ситуационни игри, решаване на казуси и провеждане на проблемни семинари и лекции и работа по групи. Университетът поддържа и провежда обучение и посредством уеб базирани мултимедийни продукти

Следвайки квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование чрез електронната платформа Moodle НБУ се осъществяват различни форми на синхронна и асинхронна комуникация между студенти и преподаватели. Информацията за проведената комуникация се съхранява в системата.

Чрез форумите в отделните курсове студентите могат да се свържат и общуват с преподавателя по съответната предметна област, като в този случай се поставят въпроси, които вълнуват повечето участници.

При електронните съобщения и и-мейлите връзката преподавател-студент е директна, и то по въпроси, които се отнасят само до конкретния студент.

Реализират са виртуални класни стаи, както и директно излъчване чрез системата за обучение Мудъл (<https://e-edu.nbu.bg/>) на присъствените лекции в дистанционно обучение от аудиториите в кампуса на НБУ.

За реализиране на съвременни методи на обучение НБУ разполага с:

- 1 gbit/sec оптична свързаност към интернет доставчика си, както и с резервно оптично трасе, в случай на отпадане на основното;
- Безжичната свързаност, осигуряваща връзка към Интернет за студенти, преподаватели и служители се осигурява посредством 35 бр. високоскоростни точки за достъп;
- Модерна IP телефонна централа, осигуряваща работата на над 300 телефонни поста с възможност за разширение на броя им.

В Нов български университет функционира виртуална система за подпомагане на обучението чрез модула Moodle НБУ. Едно от основните предимства на тази система е, че има много богата функционалност, което я прави широко приложима за най-разнообразни цели. Друго нейно предимство е, че е с отворен програмен код, т.е. има широка поддръжка по света и може да се настройва и доразвива. Moodle НБУ е свързана едностранно с информационната система на НБУ и черпи от нея данни за потребителите, които могат да я ползват, както и за курсовете, които слушат или в които преподават. Целта на електронната система на НБУ не е да замести присъствените форми на преподаване и оценяване, а да ги обогати и разшири. Moodle NBU се развива постоянно и предлага все повече и по-полезни функционалности за удовлетворяване и на специфичните нужди от електронно обучение в университета.

Частичното виртуално общуване между преподаватели и студенти предлага набора от най-съществената част от лекционния материал, виртуално получаване и консултиране на някои предварителни задачи, свързани с проучванията на отделни теми, възможност за участие в учебен форум за виртуално обсъждане по зададена тема от преподавател, възможност за комуникация между хора от един и същ курс, богата база от виртуални ресурси.

Квалификацията на преподавателите в бакалавърските и магистърските програми професионално направление 3.3 Политически науки е ясно определена и оповестена и отговаря на изискванията в Националната квалификационна рамка за висше образование и в Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование.

3.1.2.

Характерно за обучението в програмите към департамент „Политически науки“ е участието на студенти в практически занимания, които стимулират творческата им активност. Като част от бакалавърските програми са тренингови курсове, които предлагат различни форми на участие – в семинари, общоуниверситетски семинари, разработване и участие в проекти и др.

Ежегодно се стимулират студентите от бакалавърските и магистърските програми по Политически науки в подготовка за участие и участие в конкурса на Представителството на Европейската комисия в България – Младежки екип „Европа“. *Младежки екип „Европа“* е изключително престижен конкурс, тъй като членовете на екипа са част от Екип Европа на мрежата на представителства на Европейската комисия „Европа Директно“ и техните имена и координати се публикуват на страницата на Европейската комисия в Брюксел.

За периода 2015-2020 година 8 студенти от програми на департамент „Политически науки“ са станали членове на екипа.

Стимулира се кандидатстването и участието на студенти с и по проекти, финансирани от Централния фонд за стратегическо развитие на НБУ.

В рамките на периода на акредитацията студентите са участвали в шест общоуниверситетски семинара, организирани от или със съдействието на департамент „Политически науки“.

За периода 2015/2016 учебна година до есенен семестър на учебната 2017/2018 департамент „Политически науки“ организира постоянен общоуниверситетски семинар „Гражданското общество и политическата система в епохата на прехода“, където нееднократно са участвали като дискусанти и студенти от програмите на департаментата. На семинара са обсъждани актуални политически теми. Ръководители на семинара са доц. д-р Васил Гарнизов, проф. д-р Екатерина Михайлова и д-р Иван Начев.

От пролетен семестър на академичната 2017/2018 департамент „Политически науки“ организира постоянен общоуниверситетски семинар „Дипломатът на 21 век“ - “Getting to Know diplomacy and diplomats”, съвместно с департамент „Администрация и управление“ под егидата на Н. Пр. Стефано Балди, Посланик на Република Италия в България и д-р Георги Текев, Изпълнителен директор на НБУ. Основната идея на този уникален формат е по-дорото познаване и разбиране на международните, политическите, икономическите и търговските отношения, както и уменията за задълбочаването и стабилизирането им в условията на глобализация и динамични промени. Целите пред инициативата са обогатяване на теоретичните познания на студентите чрез разговори с чуждестранни представители и поставяне на отправна точка при формирането на възгледи относно ролята на дипломатията през 21 век. За участието си в дискусиите активните студенти получават кредити от тренингови курсове. Всеки семестър има предвидени по четири семинара и **към момента са проведени 19 форума, на които активно участват над 90 студента от бакалавърските и магистърските програми към департамент „Политически науки“**. Ръководители на семинара са д-р Георги Текев, доц. д-р Кристиян Хаджиев и д-р Иван Начев.

Департаментът е съорганизатор на общоуниверситетски семинар „Българска памет и съвест за тоталитарната държава – исторически и юридически разказ“ – организиран съвместно с департаменти „Право“ и „История“. Ръководители на семинара проф. д-р Екатерина Михайлова и проф. д-р Райна Николова д.н.; на общоуниверситетски семинар „Права на човека“ организиран съвместно с департаменти „Право“ и „Здравеопазване и социална работа“. Ръководители на семинара са доц. д-р Катерина Йочева и гл.ас. д-р Деяна Марчева; и на общоуниверситетски семинар „Какво ми/ни се случи след 1989 година?“ организиран съвместно с департамент „История“ и „Антропология“. Ръководител на семинара е проф. д-р Веселин Методиев.

3.1.3.

Ежегодно се провеждат проучвания за степента на заинтересованост на студентите за качеството на обучение в предлаганите от департаментата бакалавърски и магистърски програми. Мненията на студентите са позитивни. Ще резюмираме основните от тях в няколко групи:

- Студентите високо ценят възможността за стажове, които за не малко от тях се превръщат и в място за професионална реализация.
- Изключително високо студентите ценят и богатата международна дейност на департаментата, която позволява на най-заинтересованите да участват в летни и зимни международни университети, Еразмус обмен и други форми на международна мобилност.
- Студентите харесват богатата извънлекционна дейност на департаментата, срещите и дебатите с лидери, депутати, политици.
- Най-активните студенти участват в организацията на множеството национални и международни форуми, конференции, семинари, което едновременно формира умения за работа в екип и им позволява да общуват с родни и международни учени.

- Една от особеностите на департамента, която студентите оценяват най-положително, е възможността за тесни и интензивни контакти между студенти и преподаватели. Много докторанти и магистранти са включени и в научните проекти на членове на департамента.

- Най-видимият израз на позитивното отношение на студентите е, че много нови студенти кандидатстват в НБУ и програмата след позитивна обратна връзка на техни приятели и познати – настоящи и бивши наши студенти.

- Дипломантите ни се радват на успешна професионална реализация, като много от тях работят в държавните институции, медии, политически партии, неправителствени организации, международни организации. Нямаме информация за бивши наши студенти без реализация на пазара на труда.

- ***През първите две години след завършване на образованието близо 50% от дипломираните студенти през последните 5 г. са наети на работа в страната.***

В Отдел „Студенти” на НБУ се поддържа база от сравнителни данни за интереса на входа на програмата за всяка година.

3.1.4.

Нов български университет предоставя публична информация за критериите за оценяване знанията и уменията на студентите и докторантите. Оценяването в НБУ се извършва в пълно съответствие с Наредбата за учебния процес, публикувана на интернет страницата на университета: <https://nbu.bg/bg/za-nbu/normativni-aktove>.

Основните форми за проверка и оценка на знанията и уменията са: тестове, писмени задачи, практически задачи, устно изложение, портфолио.

Всяка програма в НБУ проследява обучението и развитието на студентите си, като съхранява информация за натрупването на кредити, всички самостоятелни работи, информация за наградите и реализираните постижения. Тази информация се организира в портфолио на студента и дава реална представа за резултатите от обучението. Студентите в НБУ се оценяват по система, в която всяко оценяване е многокомпонентно – и текущото, и изпитното.

- Ако студентът посещава редовно часовете, то той получава няколко текущи оценки (минимум две). На основа на текущите оценки може да бъде оформена крайната оценка. Ако студентът е недоволен от общата оценка от текущото оценяване или има само една оценка от него, се явява на една от формите на изпита.

- В случай че студентът няма никаква текуща оценка, е необходимо да се яви на обявения в сесията изпит, като този изпит също е многокомпонентен – състои се най-малко от два компонента.

Текущият контрол се осъществява в хода на учебния процес. Текущата проверка може да протече в различни форми в зависимост от спецификата на учебната дисциплина: изява по време на аудиторните занятия (участие в практическите занимания, тренинги и др.); самостоятелна работа (есе, реферат, практическа разработка, планиране и провеждане на оригинално изследване, проект, решаване на задачи, фотографии, изложба, графичен проект, уебсайт и др.) и/или тест.

Семестриалният изпит обикновено е ориентиран към пълния обем от компетенции, заявени в портфолиото на курса. Той също е мин. двукомпонентен – тест, устен, писмен. Преподавателят чрез електронната система e-teacher генерира изпитен протокол, нанася оценките от двата компонента на текущото оценяване, оценките от двата компонента на изпита и крайната оценка за курса. Преподавателят връща лично протокола във факултета до една седмица след приключване на изпитната сесия. Протоколът се попълва от изпитвания и носи неговия подпис.

Студентите в НБУ могат да се явяват на изпит и извън рамките на сесията с индивидуален протокол, след като уговорят час в приемното време на преподавателя. Преподавателят, провел индивидуалния изпит, връща протокола лично в отдела до три дни след провеждането на изпита. При промяна на изпитна дата или час се информират студентите, директорът на програмата, секретарят на департамента и отдел „Учебен процес“ за да се заяви аудитория за провеждането на изпита.

Оценките от текущото и изпитното оценяване се нанасят от преподавателите в модула за e-teacher, а студентите могат да проверят как са били оценени в модула за e-student на Интегрираната информационна система.

3.1.5.

Критериите и методите за проверка и оценка на знанията и уменията на студентите и докторантите в университета, както и критериите за поставяне на цифрова оценка, се публикуват от всички преподаватели в паспортите на курсовете, които се визуализират и са на разположение на обучаемите както в Електронния каталог на НБУ, така и в обучителната система Moodle НБУ.

В Стандарта за завършване на образователно-квалификационна степен към Наредбата за учебния процес на НБУ, който е публикуван официално на Интернет страницата на университета (<https://nbu.bg/bg/za-nbu/normativni-aktove>) са описани изключително подробно: дипломирането на обучаемите чрез защита на дипломна теза, в т.ч. изискванията към дипломната теза и процедурата за дипломиране с теза; дипломирането чрез държавен изпит (писмен, писмен и устен или практически за програмите по изкуства) и процедурата за дипломиране чрез изпит.

В страницата на департамент „Политически науки“, секция „Дипломиране“ са публикувани: Правила и график за допускане и явяване на защита или държавен изпит, Стандарт за дипломиране, Минимални изисквания към бакалавърски и магистърски тези, Конспекти за държавни изпити, Декларации за оригиналност на текста (<https://politicalscience.nbu.bg/bg/diplomanti>). Заявленията за одобряване на тема за дипломна работа и Заявленията за явяване на защита се подават електронно. Департаментът провежда официално 5 сесии за дипломиране, като съществува възможност и за индивидуални сесии за дипломиране, след одобрение на съответния факултет – бакалавърски или магистърски.

Всички бакалавърски и магистърски тези се проверяват от научния ръководител за плагиатство през системата PagScan преди предаване на рецензента.

3.1.6.

В Нов български университет ежегодно се провежда мониторинг и анализ на качеството на образователния процес на основа резултати от проведени анкети за удовлетвореност от курс, преподавател, програма, академично и административно обслужване.

Данните се обсъждат на различни нива в НБУ – на първо място от Програмните съвети, на следващо – Департаментни съвети, на Факултетни съвети, на Ректорски и Академични съвети. Анализите са основа за предприемането на конкретни мерки и действия, насочени към повишаване качеството на обучението и на академичния състав в Нов български университет.

В рамките на обучението в програмите на департамент „Политически науки“ студенти и авторитетни експерти от практиката работят заедно по различни инициативи. Експерти от практиката са включени в преподавателските екипи на програмите, а заедно с това биват канени за гост лектори в организирания от преподавателите открити лекции и семинари.

Участието на студентите в обсъждания за актуализация на учебна документация и за подобряване качеството на обучението по Политически науки в Нов български университет се осъществява чрез студентски анкети за удовлетвореност от учебен курс и преподавател, както и

чрез съвместна работа на Програмния съвет и студенти от програмите на департамента. Действащата учебна документация на бакалавърските и магистърските програми периодично се актуализира. Извършват се промени в преподавателския състав и разпределението на хорариума на курсовете. Описанието на всеки нов курс следва утвърден стандарт. Важно е да се отбележи, че актуализацията на учебната програма и промените в преподавателския състав се съобразяват с мнението на студентите, което се проучва от Центъра по качество и оценяване в НБУ чрез анкети за учебен курс и работодатели, както и чрез проучване на студентските мнения, провеждано от Програмния съвет.

Мнението на потребителите на кадри за качеството на образователния процес се отчита с помощта на следните основни форми на обратна връзка с тях: отчети от стажове и практики, в които основен елемент е оценката на ръководителя на институцията, в която е протекла практиката на студента; преки контакти с ръководители на водещи институции, където се реализират студентите от тези програми, както и чрез преки контакти на Академичните наставници с Менторите на студенти, участващи в програмата „Студентски практики -фаза 1“ и „Студентски практики – фаза 2“ на МОН.

3.1.7

Разпоредбите на Наредбата за студентите в НБУ, особено в частта на Глава VII „Права и задължения“, подробно и изчерпателно разглеждат всички аспекти на студентския „жизнен цикъл“ като гаранция за равнопоставеността на всички обучаващи се в университета. Глава IX „Студентски въпроси и жалби“ прави публично достойние възможностите пред студентите на Нов български университет да сигнализируют за случаи, в които са се почувствали неудовлетворени от който и да е аспект на студентския живот и възможността да адресират това на вниманието на съответната компетентна университетска структура (напр. директор на програмен съвет, декан), вкл. до Ректора на НБУ или до Председателя на Настоятелството.

В отделни случаи е възможно при отсъствие на преподавател и подадено заявление от страна на студент последният да бъде изпитан от Комисия, състояща се от преподаватели в департамента вместо от преподавателя.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 3:

В НБУ на базата на националното законодателство и университетска нормативна база, е изградена надеждна система за обучение, преподаване, оценяване, ориентирани към студентите. Балансирано се прилагат активни и пасивни обучителни методи, насочени към стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в основата на които са чуждоезиковото обучение чрез мобилни приложения и специализиран софтуер и мултимедийно базирани ролеви игри, ситуационни игри и други. Функционира стройна организация, стимулираща студентската творческа активност чрез участието им в практически занимания - тренингови курсове, семинари, общоуниверситетски семинари, разработване и участие в проекти и други, както и система за ежегодно проучване на степента на заинтересованост на студентите за обучение по ПН. В НБУ се прилага многокомпонентна система за оценяване, съгласно нормативната база като акцентите са върху публичния характер на критериите за оценяване. Изградена е и функционира ефективно солидна нормативна база за приложение на критериите и методите за проверка и оценка на знанията и уменията на студентите. Установен е ежегоден мониторинг и анализ на качеството на образователния процес на основа резултати от прилагане на принципа на обратната връзка. На основата на разработена нормативна база е създадена и се използва работеща система за разглеждане на жалби от студенти.

4. ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И СЕРТИФИЦИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерий 4.1.Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление/специалност от регулирани професии, развитие, признаване и сертифициране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане

4.1.1.

В Нов български университет е създадена организация за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранни студенти.

Информация за кандидат-студенти се предоставя чрез:

- Интернет страница на НБУ – меню „Кандидат-студенти“ (<http://www.nbu.bg/bg/kandidat-studenti/priem-i-obuchenie>) и меню „Учебни програми“ (<http://www.nbu.bg/bg/uchebni-programi/programite-v-nbu>), където се визуализира цялата информация за условията за прием, програми, обучение, стипендии и др.;

- Кандидат-студентски справочник (печатно издание), в което се публикува актуална информация за прием, програми и форми на обучение за съответната академична година;

- Кандидат-студентски справочник (печатно издание), в което се публикува актуална информация за прием, програми на чужд език и форми на обучение;

- Справочник за бакалавърски програми (печатно издание), в което се публикува актуална информация за прием, програми и форми на обучение за съответната академична година;

- Кандидатстудентски плакати (печатно издание) – информация за прием и програми;

- Кандидатстудентски брошури (печатно издание) – информация за прием и програми;

- Радио реклами, реклами в печатни и електронни медии за кандидат-студенти, билборд реклами, годишна пресконференция за КСК, ден на отворените врати в Нов български университет.

Информация за студенти се предоставя чрез:

- Сайт на НБУ, меню „Студенти“ (<http://www.nbu.bg/bg/students/zapisvane>), „Учебни програми“ (<http://www.nbu.bg/bg/uchebni-programi/programite-v-nbu>),

- Moodle – платформа за обучение и обща информация (<https://e-edu.nbu.bg/>),

- Сайт на НБУ, меню „Факултети“ (<http://www.nbu.bg/bg/fakulteti/fakulteti>) и меню „Алумни“ – форум „Кариери и студенти“ и информация за стажове и свободни работни позиции (<http://www.nbu.bg/bg/alumni/centyr-za-karierno-razvitie-i-obuchitelni-resursi>);

- Фейсбук страницата на НБУ (<https://www.facebook.com/pages/New-Bulgarian-University/60408350928>);

- Пътеводител на Библиотеката, *Какво трябва да зная за библиотеката* (печатно издание) – възможности и услуги, предоставяни от Библиотеката на НБУ;

- Интернет страница на НБУ, меню „Библиотека“ – възможности и услуги, предоставяни от Библиотеката на Нов български университет (<http://www.nbu.bg/bg/library>);

- Ориентационна програма за чуждестранни студенти (печатно издание) – пътеводител за чуждестранни студенти на английски език;

- Университетски дневник (печатно издание) – университетската медия за живота в университета;

- Интернет страница на НБУ (меню „Издания“) – Университетски дневник (<http://www.nbu.bg/bg/za-nbu/izdaniq/vestnik-universitetski-dnevnik#page:2>).

Административното обслужване на кандидат-студенти, студенти и докторанти в Нов български университет се осъществява в съответствие със следните нормативни документи:

- Наредба за студентите в НБУ;
- Процедура за обслужване на кандидат-студенти и студенти;
- Наредба за учебния процес в НБУ;
- Процедура за обучение на докторанти;
- Процедура за въвеждане, съхранение и проверка на изпитни студентски протоколи;
- Стандарт за завършване на образователно-квалификационна степен;
- Наредба за развитието на академичния състав на НБУ (*докторантури*).

Дейностите по осигуряване на достъп и информираност на чуждестранни кандидат-студенти и студенти в Нов български университет са разпределени основно между Централна университетска администрация – отдел „Международна дейност“ и Централна студентска администрация – бюро „Обслужване на чуждестранни студенти“.

Дейностите, които извършва отдел „Международна дейност“, са следните:

- Привличане на чуждестранни кандидат-студенти: изготвяне и разпространение на рекламни материали на чужд език; поддържане на английската версия на сайта на НБУ (кандидат-студенти); поддържане на Facebook страница за чуждестранни кандидат-студенти и студенти; представяне на програмите на НБУ в образователни портали; участие в национални/международни борси;
- Обслужване и консултиране на чуждестранни кандидат-студенти и студенти;
- Признаване от НБУ на чуждестранни дипломи за ВО: прием и обработка на документи; извършване на проверка за автентичност на диплома и статут на ВУ; организиране на заседанията на Комисията за признаване на чуждестранни дипломи за ВО и изготвяне на протокол; подготовка на доклади за ректорските и академични съвети с резултатите от работата на Комисията по признаване; изготвяне на доклад и приложения за признаване на образователни степени до НАЦИД;
- Актуализиране и поддържане на информацията в английската версия на сайта: учебни програми; за НБУ; факултети.

Дейностите, които извършва бюро „Обслужване на чуждестранни студенти“, са следните:

- Обслужване на чуждестранни кандидат-студенти и студенти: прием и обработка на документи за кандидатстване; регистрация на кандидат-студентите от ЕС; обработка, създаване на съпътстваща документация и депозиране на кандидатстудентски документи в МОН за студенти извън ЕС; издаване на кандидат-студентски документи; регистрация на студенти; издаване на студентски документи; смяна на програми и курсове; подаване на заявления; осигуряване настаняването на чуждестранни студенти в общежития, хостели, хотели;
- Актуализиране и поддържане на информацията в английската версия на сайта: кандидат-студенти; студенти;
- Архив: поддържане архива на чуждестранните студенти.

4.1.2.

В Нов български университет признаването на квалификациите, отнасящи се до висшето образование, се осъществява от специална Комисия и от Академичния съвет, чрез разписана “Процедура за признаване от НБУ на придобита в чужбина степен на висше образование” (приложение 2 към Наредбата за студентите в НБУ). Тя е разработена в съответствие с принципите на Лисабонската конвенция и с Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши

училища, като се спазват определени стъпки за верификация и акредитация на дипломите. Решението на Комисията може да съдържа различни предложения към притежателя на дипломата. Когато не се установи значителна разлика между квалификацията, която подлежи на признаване, и отговарящата ѝ квалификация в България, се издава документ, който осигурява достъп до по-нататъшно обучение в НБУ при същите условия като тези, които се прилагат на притежателите на квалификации в България. При специфични случаи се търси помощта на Националния център за информация и документация – Дирекция „Академично признаване и регулирани професии“.

Създадена е организация за привличане, прием и адаптиране на чуждестранни студенти и докторанти. Програмните консултанти професионално направление 3.3 Политически науки акредитират курсове или съставят при необходимост индивидуални учебни планове на студенти, прехвърлили се от други университети в чужбина на основа на представени от тях академични справки.

4.1.3.

Признаването на Еразъм мобилността в НБУ се осъществява на базата на правилата, уредени в Процедурата за администриране на мобилностите по програма "Еразъм+", утвърдена на Академичен съвет и публикувана на сайта на НБУ <http://www.nbu.bg/bg/za-nbu/normativni-aktove>.

За признаване на престоя в чуждестранен университет се изискват минимум три успешно взети изпита или 30 кредита от програмата, в която се обучава студентът. За студентите в дипломантски семестър и в докторски програми – престой един семестър и минимум един взет изпит по специалността.

Акредитацията на курсовете в НБУ се извършва от департамента по предложение на програмния консултант и/или Еразъм академичния координатор. Тяхното предложение се разглежда и окончателно утвърждава от Комисията по акредитация към съответния факултет. Подлежащи на акредитиране са академични курсове, записани в чуждестранния университет към съответната програма, в която се обучава студента. Курсовете и оценките се приравняват към идентични или сродни на тези в НБУ. В случай че няма такива, курсът, слушан в приемащия университет, се въвежда като нов със сигнатура SOCE и носи съответния брой кредити (по преценка на програмния консултант). Курсове извън академичната програма като езици, спорт и изкуства могат да се записват от студента в чуждестранния университет, но не се акредитират и не се признават като взети.

Мобилността на студентите се осъществява в рамките на програма Erasmus+, по която има сключени 50 договора за мобилност с цел обучение (Приложение 14)

В периода от академичната година 2015/2016 г. до есенния семестър на 2019/20 г. вкл. са осъществени 22 студентски мобилности по договори за обмен по програма Erasmus и програма Erasmus+ (след 2014 г.), както следва:

Таблица 1: Студентска мобилност по програмите Erasmus и програма Erasmus+:

Академична година	Приемащ университет	Изпращащ университет	Брой студенти
2015/16	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Institut d'Etudes Politiques de Toulouse, F TOULOUS48 ✓ University of Helsinki; SF HELSINK01. ✓ Jagiellonian University, Krakow, PL KRAKOW01 	Нов Български Университет	7

	✓ University of Bucharest, RO BUCURES09 ✓ Universitat Autònoma de Barcelona, E BARCELO02. ✓ Sciences Po Grenoble, F GRENOBL23		
2016/17	✓ RWTH Aachen University, D AACHEN01. ✓ Institut d'Etudes Politiques de Toulouse, F TOULOUS48. ✓ Universite Galatasaray, TR ISTANBU02 ✓ Universitat Autònoma de Barcelona, E BARCELO02 ✓ Universite de Liege, B LIEGE01 ✓ Sciences Po Grenoble, F GRENOBL23	Нов Български Университет	8
2017/18	✓ University of Bucharest, RO BUCURES09; ✓ Panteion University of Social and Political Sciences, G KALLITH02; ✓ Universitat Autònoma de Barcelona, E BARCELO02	Нов Български Университет	3
2018/19	✓ Matej Bel University in Banska Bystrica; SK BANSKA01; ✓ Institut d'Etudes Politiques de Bordeaux, F BORDEAU37	Нов Български Университет	2
2019/20	✓ Institut d'Études Bordeaux, F BORDEAU37 ✓ Dokuz Eylul University; TR IZMIR01	Нов Български Университет	2

4.1.4.

Нов български университет провежда политика за стимулиране включването на студенти и докторанти в изследователски и художественотворчески проекти и подпомагане на изявите им в национални и международни научни форуми във всички етапи от тяхното обучение. Нормативните документи на НБУ, които регламентират това участие, са:

- Наредба за студентите в НБУ;
- Процедура за обучение на докторанти;
- Общ статут на учебно-практическите и изследователските звена в НБУ;
- Статут на Централния фонд за стратегическо развитие, към който имат право да кандидатстват студенти и докторанти (самостоятелно или в екип) за финансиране на научни и творчески проекти;
- Система за управление на качеството – един от показателите при осъществяването на вътрешна акредитация на департаментите в НБУ е участието на студенти в научни, изследователски или творчески проекти/семинари/школи на департамента.

По инициатива на академичната общност на професионалното направление 3.3. Политически науки са изградени форми за активното включване на студентите в реализирането на научно-приложни проекти и задачи и участието с доклади в провежданите научни форуми –

университетски, национални и международни конференции и кръгли маси.

С оглед по-пълното им участие в изградените и нововъзникващи изследователски форми в страната и в чужбина студентите своевременно се информират за предоставените им възможности, за по-голяма студентска мобилност по програма ERASMUS+ - съответно от Еразъм офис и от офис „Международни проекти” - за новите проекти в чужбина. Доброто владение на чужди езици, за което помага и езиковото обучение в рамките на програмите, дава възможност на нашите студенти и докторанти активно да участват в международни конференции и симпозиуми.

Анализът на досегашната активност на студентите показва много добри нива на ангажиране във университетски и международни събития с научно приложен и практически характер. Студентите и докторантите в направление редовно участват в съвместни доклади с преподаватели от департамента, студентски научни форуми, кръгли маси, състезания и други.

В университета са създадени условия за ускорено запознаване на студентите и докторантите с най-новата научна продукция на преподавателите чрез участието им в научни форуми и реализацията на НИП и НИЗ, което спомага за подготовката им за практическа реализация. В департамент „Политически науки“ има изградени форми за включване и подпомагане на студенти и докторанти за изпълнението на научноизследователски проекти и при изяви на научни форуми.

Научноизследователската и художествено-творческа дейност на студенти и докторанти е ориентирана към тяхната професионална пригодност, което напълно съответства на основните задачи, свързани с мисията на НБУ. Особено внимание се отделя на научната реализация и удовлетвореност на студентите от програмите по Политически науки, предоставяйки им ежегодна възможност за участие в различни университетски, национални и международни конференции, дебати и др.

Статистиката показва, че студентите активно се включват в творческите и научните форми и изяви, организирани от департамент „Политически науки“.

За периода на акредитация 2015-2020 година 41 студенти и докторанти на департамента са участвали в следните външни проекти за НБУ:

1. Успех в училище чрез доброволчество – сикторна програма „Коменски“ – 2013-2015 г. – ръководител проф. А. Кръстева - 6 студенти;
2. Сравнение на политическата „корупция“ в новите демокрации днес – Университетска франкофонска агенция – ръководител гл. ас. Петя Георгиева – 2016-2018 г. – 2 постдокторанти и 1 студент като част от екипа и 13 студенти, които участваха в дебати в Белград през декември 2018 г., Организатор Фондация EuropaNova;
3. Втора международна конференция – Хибридният заплахи: алтернативи и решения – ФНИ – ръководител доц. Момчил Баджаков, 2019 г. - 6 студенти и 2 докторанти;
4. Detect - Еразъм + - 2018-2020 г. - – ръководител проф. А. Кръстева - 1 студент;
5. Европейската младеж и европейските избори през май 2019 г. – Френски институт в България – ръководител гл. ас. Петя Георгиева – 2019 г. - участие на 9-ма студенти;
6. MATILDE – Оценка на миграционното въздействие върху интеграцията и местното развитие - H2020 - 2019-2021 г. - – ръководител проф. А. Кръстева - 2 студенти;
7. Обмен по програма SEERUS – ръководител проф. А. Тодоров - 2 студенти;

За същия период 56 студенти и докторанти на департамента са участвали в следните вътрешни проекти за НБУ, финансирани от ЦФСР:

2015 г.:

1. Младите и конфликтът – възможни решения. Израелско-палестинският конфликт според младите от студентските общности в Израел и Палестинската автономия. (II част или продължение на проект със същото заглавие от миналата академична 2013/2014 г.)

2. НБУ без граници (Fishing for students 2015)
3. Публичен семинар “Има ли нови леви проекти в Европа?”
4. Мюсюлманите в Златоградско и Ксантийско: сравнително теренно изследване
5. Обучение на обучители – Тренинг за преподавателския екип на департамент “Политически науки” 5-7.06.2015 г. Арбанаси
6. Популяризиране на франкофонски програми на департамент “Политически науки” в страната и региона на Западните Балкани
2016 г.:
 1. Обучение на обучители 29-31.01.2016 г. Велико Търново
 2. Теренно изследване: "Значение на 9-ти май за младите българи"
 3. Нагласи на мюсюлманите в България – 2016
 4. Медийните образи на кандидат-президентите на президентски избори 2016 – август и септември (първи етап)
 5. Медийните образи на кандидат-президентите на президентски избори 2016 – октомври и ноември (втори етап)
- 2017 г.:
 1. НБУ без граници (Fishing for students 2017)
 2. Нагласи на мюсюлманите в България – II етап
 3. Подготвяне на поредица от публикации на основата на общоуниверситетски семинар “Гражданското общество и политическата система в епохата на прехода”
 4. Младите хора и езика на омразата. Изработване на инструменти за противодействие
- 2018 г.: - не отбелязано
- 2019 г.:
 1. Публична лекция на Владислав Драмалиев на тема: “Бъдещето на криптовалутите и перспективи за приложение на блокчейн технологията
 2. Европейска младеж и европейски избори 2019 – пътуващ университет, организиран от Бакалавърска програма на френски език “Международна политика” на Нов български университет
 3. Модел Европейски парламент – 2019.

4.1.5.

Нов български университет спазва напълно Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища. От университета се издават: дипломи за завършена ОКС (бакалавър, магистър, професионален бакалавър), европейски дипломни приложения, свидетелства за професионална квалификация, академични справки, уверения и др.

4.1.6.

В Нов български университет регистрацията на завършилите студенти се осъществява чрез попълване на Формуляр за регистриране в базата на завършилите студенти на НБУ. Формулярът се предоставя от Централна студентска администрация при дипломирането на студентите. Цялата събрана информация се обработва от Центъра за кариерно развитие и учебителни ресурси и става част от Информационната интеграционна система на университета. По този начин всички регистрирани студенти попадат в основния регистър на системата – Alumni.

От самата система по достъпен начин се оформят и-мейл листи със завършилите студенти, на които Нов български университет периодично изпраща актуална информация относно: подходящи свободни работни позиции и стажантски програми; стипендии и конкурси;

обучителни курсове и семинари; покани за участие в презентации; покани за участие във Форум „Кариери и студенти“; покани за мероприятия от университетско значение и др.

Към направлението е създадена и функционира Алумни общност, която поддържа свои бази данни за студентите, преминали през съответните програми и съхранява връзката с реализираните в професионалното направление алумни. Осъществяват се събития между настоящите студенти, алумните и преподавателите към всеки департамент, като възпитаниците на университета биват канени на делови срещи, свързани с развитието на програмите и НБУ като цяло.

Реализацията на студентите на НБУ се проследява и чрез Алумни асоциацията на Нов български университет, чиято основна цел е продължаване връзката на завършилите студенти (алумни) с университета. Дейността на Алумни асоциацията на НБУ е обвързана със споделяне на професионален опит от страна на бившите възпитаници, менторство спрямо настоящите студенти, предлагане на стажантски програми и партньорства по различни проекти. Подробна информация за Алумни асоциацията е достъпна на Интернет страницата на НБУ – <http://www.nbu.bg/bg/alumni/alumni-asociaciq> (раздели „Алумни асоциация“, „Алумни новини“, „Алумни на успеха“).

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 4

Изградена е и ефективно функционира организация по приема, развитието, признаването и сертифицирането на студентите. В НБУ се прилагат законовите процедури за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранни студенти и докторанти. Нормативно са установени и си изпълняват практики на квалификациите, отнасящи се до висшето образование, както в страна, така и в европейски мащаб, съобразно с принципите на Лисабонската конвенция. На основата на нормативна база ефективно функционират правила за зачитане на обучение и практики, свързани с академичната мобилност на студентите. Практически се реализира политика за стимулиране включването на студенти и докторанти в изследователски и художественотворчески проекти и подпомагане на изявите им в национални и международни научни форуми във всички етапи от тяхното обучение на основата на установена нормативна база. Установено е точното спазване на Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища. Налице е действаща система за регистриране на реализацията на завършилите студенти и докторанти.

5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

Критерий 5.1. Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление/специалност от регулираните професии.

5.1.1.

НБУ и Департаментът по политически науки следят и прилагат стриктно законовите и подзаконовите процедури за привличане на работа на квалифицирани преподаватели, което да позволи повишаване на качеството на обучение на студентите, основано на конкурсното начало. На ниво университет е изградено институционално специализирано звено, което да следи за развитието на академичния състав – Комисия за развитие на академичния състав /КРАС/, ръководена от Ректора, която регулярно обсъжда нови предложения за обявяване на конкурси за преподаватели на ОТД, избори за почетни академични длъжности и научни степени. Пътят на решенията е КРАС - Ректорски съвет (РС), а финалното решение се взема от Академичния съвет

на НБУ. Откриването на процедури се инициира от Департамента, с прилагане на аргументация за необходимостта, изискванията за конкурсното място. Департаментът поддържа и сайт Конкурси (<https://politicalscience.nbu.bg/bg/konkursi>), на който са представени обявените процедури. Изградената система позволява провеждането на прозрачни процедури при спазване на действащото законодателство и в синхрон с университетските вътрешни документи.

5.1.2.

Общият брой на преподавателите на трудов договор в програмите към департамент „Политически науки“ е 43, от които: 12 професори, 15 доценти, 16 главни асистенти.

От тях 15 са щатни преподаватели в ПН 3.3. Политически науки – 6 хабилитирани (2 професори и 4 доценти), 9 са главни асистенти и доктори. Всичките хабилитирани и всички нехабилитирани преподаватели имат ОНС „доктор“, трима са „доктори на науките“, един е Доктор хонорис кауза на Университета в Лил, Франция, и един е „Жан Моне професор“ по европейска икономика.

Структурата на преподавателския състав в ПН 3.3 Политически науки е представена, както следва:

Таблица 2: Брой на преподавателите на ОТД по ОКС (образователно-квалификационна степен) в ПН 3.3. ПН

Вид на договора	Факултет	Хабилитирани	Нехабилитирани
Основен трудов договор	ФБО, БФ, ФДЕНО, МФ	6	9

Средната възраст на преподавателския състав е 54,36 години, а на хабилитираните преподаватели в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ е 62 г., а на нехабилитираните – 45,88.

Структурата на преподавателския състав в ПН 3.3 Политически науки към април 2022г. изглежда както следва:

Таблица 3: Преподаватели, осигуряващи обучението в ПН 3.3. Политически науки на ОТД в НБУ (към юни 2022 г.)

	Име	Длъжност	Степен	Вид ТД	Специалност	Възраст	Преподава в ОКС	Вписан в НАЦИД
1	Проф. Антоний Тодоров, д.н.	професор	Д.н	ОТД	3.3 Политически науки	64	Да	да
2	Проф. д-р Евгений Дайнов,	професор	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	63	Да	не
3	Доц. д-р Момчил Баджаков	доцент	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	64	Да	да
4	Доц. д-р Петър Николов	доцент	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	42	Да	да

5	Доц. д-р Антоний Гълъбов	Доцент	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	57	Да	да
6	Доц. д-р Евелина Стайкова	Доцент	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	36	Да	да
7	Гл. ас. д-р Катя Христова	Главен асистент	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	53	Да	да
8	Гл. ас. д-р Иван Начев	Главен асистент	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	53	Да	да
9	Гл. ас. д-р Вероника Азарова	Главен асистент	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	52	Да	да
10	Гл. ас. д-р Петя Георгиева	Главен асистент	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	52	Да	да
11	Гл. ас. д-р Георги Проданов	Главен асистент	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	47	Да	да
12	Гл. ас. д-р Живко Минков	Главен асистент	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	46	Да	да
13	Гл. ас. д-р Кирил Аврамов	Главен асистент	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	45	Да	да
14	Гл. ас. д-р Любомир Стефанов	Главен асистент	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	44	Да	да
15	Гл. ас. д-р Ирена Тодорова	Главен асистент	Д-р	ОТД	3.3 Политически науки	39	Да	да
16	Поч. проф. д-р Васил Гарнизов - доцент	доцент	Д-р	ОТД	3.1. Социология, антропология и науки за културата	64	Да	да
17	проф. д-р Мартин Канушев	професор	Д-р	ОТД	3.1. Социология, антропология и науки за културата	56	Да	да
18	проф. д-р Десислава Бошнакова	професор	Д-р	ОТД	3.5. Обществени комуникации и информационни науки	51	Да	да

19	проф. д-р Росен Стоянов	професор	Д-р	ОТД	3.5. Обществени комуникации и информационни науки	50	Да	да
20	доц. д-р Евелина Христова	доцент	Д-р	ОТД	3.5. Обществени комуникации и информационни науки	42	Да	да
21	доц. д-р Стойко Петков	доцент	Д-р	ОТД	3.5. Обществени комуникации и информационни науки	56	Да	да
22	доц. д-р Катерина Йочева	доцент	Д-р	ОТД	3.6. Право	48	Да	да
23	доц. Тодор Коларов, д.н.	доцент	Д.н	ОТД	3.6. Право	48	Да	да
24	проф. д-р Людмил Георгиев	професор	Д-р	ОТД	3.7. Администрация и управление	72	Да	да
25	доц. д-р Георги Пеев	доцент	Д-р	ОТД	2.2 История и археология	61	Да	да
26	доц. д-р Светла Янева	доцент	Д-р	ОТД	2.2. История и археология	62	Да	да
27	проф. Стефан Попов, д.н.	професор	Д.н	ОТД	2.3. Философия	65	Да	да
26	проф. Петя Александрова, д.н.	професор	Д.н	ОТД	8.4.Театрално и филмово изкуство	62	Да	да
29	проф. д-р Ирина Генова	професор	Д-р	ОТД	8.1 Теория на изкуствата	63	Да	да

Важно е да се отбележи, че за периода на актуалният план за развитие на академичния състав (2022-2024), департаментът си поставя за цел да стимулира академичното развитие на преподавателския екип. Конкретни и мотивирани заявки в тази посока са постъпили от *седем главни асистенти и един доцент*.

В периода 2016 – 2021 г. 6 преподавателя са преминали от ОТД към ГД в програмите от ПН 3.3. Политически науки, поради навършване на пенсионна възраст.

Преподавателите към програмите притежават доказана научна компетентност и висока професионална и езикова квалификация и предлагат курсове, подготвени специално за програмата на НБУ. Квалификацията на преподавателския състав на програмата напълно отговаря на предвидените в закона изисквания.(ЗВО; ЗРАС; НРАС на НБУ).

В преподавателския състав има утвърдени имена – хабилитирани и доказани специалисти като постепенно се изграждат и собствени кадри. Всички преподаватели са назначени в резултат на конкурс и избор, съгласно ЗРАС и Наредбата за академичния състав на НБУ.

За повишаване на качеството на преподаване и с оглед на по-големия брой

общообразователни курсове и акцент върху публичните комуникации, Департаментът по политически науки използва и широк кръг преподаватели от други направления в НБУ, които са на ОТД, както и хонорувани преподаватели. 8 професора, 5 доценти и 7 главни асистенти, всички доктори на ОТД от други направления подпомагат процеса на преподаване. Част от тях в хода на университетската си кариера (при предишни свои научни степени или академични длъжности), са били и в рамките на професионално направление 3.3. Политически науки - съответно проф. Росен Стоянов има защитена пред ВАК докторска степен по Политология и първа хабилитация "доцент" в 3.3. Политически науки, проф. Десислава Бошнакова има първа хабилитация "доцент" в 05.11.02 Политология, а доц. Евелина Христова има докторска степен в 3.3. Политически науки.

Привличат се и хонорувани преподаватели, избирани въз основа на предложение на Съвета на департамент „Политически науки”, като това са учени и специалисти от други университети, международни институции, дипломати от кариерата, преподаватели от университети на страни-членки на Европейския съюз, от практиката, които разработват специални курсове за НБУ. В сега действащите бакалавърски програми делът на дисциплините, осигурявани от хонорувани преподаватели е минимален – поради различни причини НБУ е ограничил значително през последните години броя на хоноруваните преподаватели.

Преподаватели на ОТД водят над 90% от дисциплините в програмите. Налице е и необходимият брой и дял на хабилитирани преподаватели, провеждащи обучението в областта на политическите науки в университета. Хабилитираните преподаватели в своята специализация отговарят на профила на дисциплините, които водят; всички преподаватели имат сериозна представителна изследователска активност по дисциплините, които преподават.

Департаментът полага системни и целенасочени усилия за привличането и научното израстване на хабилитирани преподаватели и за изграждане на кадровия ресурс в бакалавърските и магистърските програми в ПН 3.3. Политически науки. За това говорят и проведените конкурси – 1 за доцент, планиран конкурс за 1 професор и доценти на ОТД. През 2019 г. е разработен План за академично развитие на департамент „Политически науки“, който цели постепенното понижаване на средната възраст на преподавателския състав и нарастване на интереса на млади специалисти към преподавателската работа и с привличането в департамента на докторанти, отчислени с право на защита.

5.1.3.

Преподавателите се атестират съгласно изискванията на чл.57, ал.1 от ЗВО и биват атестирани на основата на постигнатите резултати в учебната, научно-изследователската и административната дейност. НБУ има изградена система и осъществява системна работа по наблюдение, отчитане и обсъждане на изследователската дейност на академичния състав, която се осъществява на две нива. Осъществява се два вида атестиране на преподавателския състав – дългосрочно атестиране и атестиране за допълнителна заетост, като изискванията са разписани в Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ и в Критерии и процедура за атестиране на годишната допълнителна заетост на преподавателите на трудов договор в НБУ. Разработени са конкретни критерии и за двата вида атестиране, има ясен утвърден състав на комисиите по атестиране. За дългосрочното атестиране на преподавателите на първи ОТД като основни критерии се прилагат оценка на изследователски дейности, творчески дейности, учебна дейност, участие в проекти. Дългосрочното атестиране се провежда с цел предварително установяване на готовността на кандидатите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност. Всеки преподавател в НБУ, който заема длъжностите „главен асистент“ или „доцент“, може да участва в конкурс за по-висока академична длъжност, като представи самооценка, съгласно критериите и показателите за дългосрочно атестиране, съобразени с Минималните национални изисквания

съгласно ЗРАСРБ и изискванията на НБУ, които включват съответен за длъжността брой точки по различни показатели, които той трябва да покрие.

5.1.4.

В НБУ съществува действаща система за насърчаване на академичната мобилност в рамките на европейските програми и двустранното сътрудничество като механизъм за повишаване на образователната, преподавателската и научната дейност на състава и съответно повишаване на качеството на образованието във ВУ.

Университетът участва в програма „Еразъм +“. Налични са публични вътрешни правила, документи по организацията и управлението на дейностите по Еразъм+, а цялостната процедура за администриране на мобилностите по програма „Еразъм +“, са налични на вътрешноуниверситетския сайт на програмата, в това число са публични и всички подписани от ВУ, договори. В периода от 2015/2016 г. до 2019/2020 г. са осъществени 12 изходящи мобилности на преподаватели в ПН 3.3 Политически науки по договори за обмен по програма Erasmus и програма Erasmus+ (след 2014 г.). **Общо за периода от 2015/2016 г. до 2019/2020 г. по програма Еразъм/Еразъм+ в ПН 3.3 Политически науки са осъществените 10 входящи мобилности. Наблюдава се реализирането на значително по-голяма мобилност по програма Еразъм+ в сравнение с предходния отчетен период.**

Критерий 5.2. Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея

5.2.1.

Преподавателите, студентите и докторантите на Департамента по политически науки реализират своята изследователска работа в съответствие с методологията на политическите науки и технологията на научните изследвания в областта на политиката, като се придържат към утвърдените и възприети стандарти на научни публикации. В НБУ е създадена действаща система за планиране, отчитане и финансиране на научноизследователската дейност.

Преподавателският състав, съвместно със студенти и докторанти, провежда научноизследователска дейност, осъществявайки научни публикации на хартиен и електронен носител (монографии, студии, статии), на учебници и учебни помагала у нас и в чужбина; участие в национални и международни конференции, симпозиуми и др.; участие в международни програми и проекти в рамките на двустранно сътрудничество и чрез инструментите за научен обмен и изследователски дейности на ЕС както и проектантска и консултантска дейност в рамките на страната и др. В НБУ се провежда системна политика за създаване на добри условия и ресурсно обезпечаване за разгръщането на изследователската активност на академичния състав чрез активно участие в университетски, национални и международни научни форуми. Създадени са условия за публикационна активност на академичния състав и участието му в научни прояви у нас и в чужбина.

Регистрирани са 359 брой участия в национални и международни научни и образователни форуми от 19 преподаватели на ОТД, като на преподавател на ОТД от Департамента се падат средно по 18,9 брой участия в последните 5 год. Позитивното е, че се запазва трайна тенденция за участие в научни и образователни форуми, която не е повлияна дори от пандемията от КОВИД-19.

Студентите също демонстрират устойчиво участие в научни и образователни форуми, като за периода 83 студенти са участвали в научни форуми и проекти. Силна страна на работата в Департамента са и текущите семинари, които се организират регулярно и дават възможност за изява и участие на студенти и докторанти. За периода 2016-2021 са реализирани над 160 публични събития, организирани от или съвместно с департамент „Политически науки“. За периода, студенти и докторанти са публикували

66 статии и 49 научни доклада.

Отчетено е впечатляващо участие на преподавателите в национални и международни проекти през периода - 226 участия при ангажираността на 42 преподаватели, участващи в проектите, като относителния дял на преподавателите, участващи в проекти е 5,38.

Департаментният съвет всяка учебна година анализира и оценява постигнатите резултати от НИД, планира надграждащи дейности и дейности по мониторинг на дейността. Основни сфери в научноизследователската дейност на преподавателите от Департамента по политически науки е в областта политическите анализи и прогнози, политическата теория, история и практика, международните отношения, европейските политики и европейското управление, бежанските и миграционните политики.

Департамент „Политически науки“, чрез своите преподаватели участва в редица международни организации като „Екип Европа“ на Европейска комисия, European Community Studies Association (ECSA), Университетска агенция на Франкофонията, Международна асоциация на франкофоните социолози, Международната асоциация по политически науки, Европейския консорциум за политически изследвания (European Consortium for Political Research). Департаментът е част и от Trans European Policy Studies Association – TEPSA, като е референт за Република България.

5.2.2.

В резултат на направеното проучване се установи, че академичният състав, студентите и докторантите на Департамента по политически науки имат свободен достъп до специализирани бази данни, сред които са: Science Direct; SCOPUS; Web of Science, ISI Web of Knowledge, ProQuest Central и др. **През оценявания период са осъществени общо 355 у нас (19 монографии, 187 статии и 149 научни доклада) и 497 публикации в чужбина. От тях 249 са публикации в реферирани и индексирани научни издания, а 141 - публикации в научни издания с импакт фактор и импакт ранг. В периода 2015-2021 г. относителният дял публикации в реферирани/индексирани издания спрямо общия брой публикации на преподавателите на ОТД в департамент „Политически науки“ е 59,83 % - 146 от всички 249 публикации. Забелязани са 703 цитирания в научни издания в страната и чужбина, в т.ч. в издания с импакт фактор и импакт ранг(в SCOPUS и Web of Science). В периода 2015-2020 г. относителният дял цитирания на публикации на преподавателите на ОТД в департамент „Политически науки“ е 11,68 %.**

Нарастването на относителния дял на публикациите на преподавателите в професионалното направление е следствие и на системата от стимули, създадена в нормативните документи на НБУ и на академичните инициативи на департамента. Чрез процедурата за годишно атестиране преподавателите, постигнали водещи резултати, се стимулират допълнително. НБУ създава ресурсни възможности и условия за публикуване на научния продукт на състава чрез редица възможности като Годишник на НБУ, сп. „Политически анализи“, интернет ресурси, учебни помагала и др. През акредитационния период Департаментът успява да започне издаването на списание „Политически анализи“, и съответно включването му в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 5:

Преподавателският състав, осигуряващ обучението на студентите, притежава необходимата квалификация. Във ВУ се прилагат законовите процедури за приемане на работа, атестиране и насърчаване на кариерното развитие, както и за развитие на академичната мобилност на преподавателите. Изпълняват се изискванията за

квалификацията на преподавателите, водещи профилиращите дисциплини. Налице е действаща система за атестиране и насърчаване на кариерното развитие на преподавателите. Наблюдава се реализирането на значително по-голяма мобилност по програма Еразъм+ в сравнение с предходния отчетен период.

Преподавателите имат много активна научна дейност, която се изразява в поддържане на висока публикационна активност и в научни издания с импакт фактор, участия в национални и международни научни форуми, участие в национални и международни изследователски проекти, рецензиране на научни работи в специализирани научни списания. Броят на забелязаните цитирания в международни списания и трудове е изключително висок.

6. УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерий 6.1. Има осигурена и непрекъсно развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художественотворческата и спортна дейности, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова

6.1.1.

Материално-техническата база на Нов български университет е на много високо равнище. НБУ разполага със собствен университетски комплекс на ул. “Монтевидео” 21, включващ два учебни корпуса – Корпус 1, Корпус 2, Корпус 3, Аула, Център по изкуства, Университетски театър, Музей, Галерия, Спортна база, Център за книгата от 2016 г., включващ Библиотеката, университетския архив и нова книжарница, служебен паркинг, ресторант “Артес” и зелени площи. Разширението на Библиотеката включва надграждане с две нива с пространства за библиотечни услуги за незрящи, зала за екипна работа, колекции на свободен достъп и хранилища за книги, периодика, дарения и др. библиотечни ресурси, отдели „Технически ресурси и услуги“ и „Комплектуване и каталогизация“. Увеличението на лабораторната площ за изследователска дейност през 2020 г. спрямо 2014 г. е с 458.13 кв.м.

За осигуряването на учебния процес и изследователската работа НБУ разполага с 50 помещения, с обща аудиторна площ 8067,5 кв.м. За обучението на студентите от Департамента по политически наука са осигурени достатъчно аудитории, учебни зали, и центрове. Материалната база е достатъчна в количествено отношение, като според представения доклад, непрекъснато повишава своето качество.

6.1.2.

Общият брой на компютрите в учебните зали, учебните лаборатории и библиотечния комплекс, използвани за обучение на студентите на НБУ през 2020 г. е 1160. За всички компютърни места е осигурена високоскоростна интернет връзка. Броят компютри на 100 студенти в Нов български университет е 11,82 при 13,39 кв.м. площ в компютърна зала. Всички учебни зали са оборудвани с проектори, екрани, озвучаване, интерактивни дъски и др. от богат спектър на съвременното технологично оборудване. Департаментът разполага с необходимата съвременна логистична апаратура за осъществяване на своята работа. За всички студенти и преподаватели е осигурен достъп до безплатни лицензирани софтуерни продукти, предоставени от МОН, а самата софтуерна осигуреност в НБУ се характеризира с непрекъснато обновяване на софтуерните продукти с по-високи версии на съществуващите или с нови специализирани софтуери.

6.1.3.

Библиотеката на НБУ функционира като модерен научно-информационен център. Носител е наградата на Българската библиотечно-информационна асоциация (ББИА)

„Библиотека на годината“ за 2012 г., а също и на Националната награда „Хр. Г. Данов“ в категорията „Библиотека на 2007 г.“. Библиотеката на НБУ разполага с осем обособени читателски зони, в това число със зона за ползване на дипломни работи, специализирано читателско място за хора с нарушено зрение, два библиотечни компютърни центара, с общо 247 места или 2,74 места на 100 студенти. 93 от местата са компютъризирани или 1,03 места на 100 студенти.

В библиотеката на НБУ новопостъпилите библиотечни единици през последните пет години са 28 351, като общо в библиотечния фонд има 157 983 документа на хартиен и електронен носител. За нуждите на обучението в професионално направление 3.3. Политически науки библиотеката притежава 7 997 тома литература български, руски, немски, английски и френски език. Освен книжни източници на информация, библиотеката осигурява на своите потребители и достъп до лицензирани бази данни, които са на свободен достъп от всички студенти, преподаватели и докторанти. Основните лицензирани бази данни са от масивите на БДС, Brill Online Books and Journals, Cambridge Journals Online, Central and Eastern European Library, EBSCO, JSTOR, ProQuest, Sage Journals Online, Scopus, Web of Science и др.

6.1.4.

В НБУ и в Департамента по политически науки се използва системата за обучение Мудъл (<https://e-edu.nbu.bg/>) като основна електронна среда за комуникация на студенти и преподаватели от НБУ както в бакалавърските, така и в магистърските програми. Преподавателите използват разностранните възможности на системата за нуждите на обучението и комуникацията със студентите – чрез натоварване на лекционни и др. учебителни масиви, материали към курсовете, връзки към необходима информация, изпращане на текуща информация към студентите и обратна връзка с тях, обучение във виртуални класни стаи и директно излъчване на лекции от аудиториите в кампуса на НБУ. Учебната платформа MOODLE се използва и за публикуване на електронни и мултимедийни материали, осигуряващи актуална научно-практическа информация на студентите, като публикуваните учебни помагала (текстове за семинарни занятия, лекционни материали и помощна литература) в Мудъл са на разположение на студентите, заедно с работата със социални мрежи и нови медии. Университетските информационни центрове се използват активно както от студентите, така и от преподавателите в допълващ електронен тип обучение.

6.1.5.

Административно обслужване на студенти и докторанти в Департамента по политически науки се базира на приетите на университетско равнище официални стандарти. Посочените нормативни документи са публикувани на Интернет страницата на НБУ - <http://www.nbu.bg/bg/za-nbu/normativni-aktove>, и са достъпни за всички кандидат-студенти и студенти на университета. Академичното обслужване се реализира от преподавателите в университета и е регламентирано детайлно в Наредбата за заетостта на преподавателите в НБУ, като в годишната основна заетост са включени учебна, изследователска, административна и обществена работи.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 6:

Студентите, докторантите и преподавателите от Департамента по политически науки разполагат с богата материално-техническа база, осигуряваща нормално протичане на обучението на студентите и докторантите и тяхната научноизследователска работа. Осигурен е достъпът до компютърна техника, необходимия софтуер, учебни и други информационни материали, необходими в процеса на обучение и разработване на дипломни работи и дисертационни трудове, достъп до научни издания.

7. УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Критерий 7.1.НБУ има изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението в професионално направление 3.3. Политически науки и последващата реализация на завършилите.

От 2003 г. към НБУ е създаден Център за кариерно развитие и обучителни ресурси (ЦКОР), чиято дейност е свързана с предоставяне на информация на студенти и алумни относно актуалното състояние на пазара на труда в България и перспективите за професионална реализация; консултиране относно професионалното им ориентиране, формиране на социални компетенции, повишаване мотивацията на трудова реализация, поведение по време на интервю и др. ЦКОР поддържа база данни с работодатели от различни професионални области, приема заявки от работодатели за работа и стаж, организира съвместни прояви на университета с работодатели, както и поддръжане на електронна база данни с алумни.

Стажовете и практиките като вид учебна форма представляват модел за придобиване на знания в различни области на Политическите науки. Съгласно нормативната база на страната и на НБУ те са неразделна част от академичното обучение и в случая на професионално направление 3.3. Политически науки. Обучението по професионалното направление Политически науки включва и провеждането на семестриални или годишни практики и стажове (извънаудиторни учебни форми) чрез организиране на теренни изследвания, външни институции и организации. По този начин се дава възможност студентите да проверят своите умения и интереси, да развият мрежа за професионални контакти за бъдещи възможности и цели, да развият у себе си такива личностни качества като адаптивност и инициативност, готовност да поемат рискове и умения да разрешават проблеми.

Департаментите с цел получаването на обратна връзка периодично се допитват до студентите по въпроси, свързани с обучението им, както и за тяхната професионална реализация след дипломирането им. *За периода от 2015 - 2020 г. общият брой на дипломираните студенти по различни програми е 293.*

Съгласно информация, предоставена от ЦКОР ресурси на НБУ от провеждани ежегодно анкетни проучвания за кариерното развитие на алумни на НБУ и от Стандартизирана класация на Рейтингова система на висшите училища в България за периода 2012 – 2019г. се стига до извода, че *средният процент на завършили и работещи студенти е 55,57 %.*

7.1.1.

Ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на образованието и потребностите от промени се обсъждат на Програмни и Департаментни съвети и се огласяват на Ректорски съвет и на Академичен съвет с цел предприемането на конкретни мерки и подобряване на качеството на обучението.

7.1.2.

Периодично се правят анкетни проучвания от ЦКО с оглед проследяването реализацията на завършилите НБУ съгласно разпоредбите на Системата за управление на качеството. В тази насока е създадена и Алумни асоциация, чрез която именно да се продължи връзката с тях. Разработен е и интернет страницата, която се поддържа системно и може да бъде открита подробна информация - <https://nbu.bg/bg/alumni/alumni-asociaciq-obshtnost>. С цел поддръжането на контакти ежегодно се организират научни форуми и семинари, на които се предоставя възможност да вземат участие настоящи, бивши студенти и преподаватели.

Към департамент „Политически науки“ е създаден от студенти „Клуб на политолога“, който интегрира потенциала на общностите от завършили студенти към програмите. Основната цел е на базата на контактите между неговите членове да се генерират нови предложения за

съвместни инициативи, които да намерят приложение във форуми и семинари по актуални научни и обществени теми, и да развият идеята за необходимостта от визионерство в бизнеса.

7.1.3..

Департамент „Политически науки“ на НБУ поддържа електронна база за популяризиране резултатите от изследователския труд на академичния състав и студентите чрез сайта на библиотеката на НБУ. Съществуващата електронна база данни и достъпа до нея се предполага създаването на добри условия за успешно обучение. Активно се съдейства за публикуването на различни доклади, статии, студии, монографии и други.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 7:

В НБУ е изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионално направление 3.3 Политически науки. Периодично се обсъжда и оповестяват резултатите, свързани с управлението на качеството на образованието и потребностите от промяна. Съществува функционираща система за връзка с алумни. Изградени и поддържани са собствени информационни масиви за световните постижения в професионалното направление и актуалността на предлагания учебен материал.

8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕНОСТТА

Критерий 8.1.Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление/специалност от регулирана професия.

8.1.1.

Към Централната университетска администрация, която подпомага дейността на Академичния съвет и Ректора са създадени два отдела - отдел „Вътрешни комуникации“ и отдел „Външни комуникации“. Идеята на създаването ѝ е кариерно консултиране на студентите, консултиране по международни и научноизследователски проекти; провеждане на обучителни семинари за преподаватели и администрация; организиране и провеждане на университетски празници; информационно обслужване на НБУ чрез страницата за популяризиране на университетските събития и отразяване на публикациите за Университета в медиите.

Разработена е система за популяризиране и информиране относно образователната, научноизследователската и художествено-творческа дейност, която включва поддържана интернет страница на университета (<https://www.nbu.bg/>), където могат да бъдат открити разработените учебни програми, провеждането на конкурси и научни конференции, публикации, проекти, партньори, интернет страницата на библиотеката на НБУ и на Научния електронен архив, учебни и научни издания, годишници, както и информация, свързана с предлаганите бакалавърски, магистърски и докторски програми.

8.1.2.

В НБУ са разработени документи и вътрешнонормативни актове, отнасящи се до етапите на „жизнения цикъл“ на студентите. Сред тях са:

- Наредба за студентите в НБУ;
- Процедура за обслужване на кандидат-студенти и студенти;
- Наредба за учебния процес в НБУ;
- Процедура за въвеждане, съхранение и проверка на изпитни студентски протоколи;
- Стандарт за завършване на образователно-квалификационна степен.

Освен това НБУ системно оповестява на сайта си и чрез разнообразни форми, целящи информирани на обществеността, откриването на нови професионални направления и програми за обучение в съответни образователно-квалификационни степени: бакалавърски, магистърски, докторски, индивидуални и minoг-програми – втора специалност; майсторски класове и програми за продължаващо обучение; за постиженията на студентската и академичната общност; за организиране на международни и национални събития: конференции, семинари, кръгли маси, изложби, концерти, театрални постановки и др.

Кандидат-студентите могат да получат информация от интернет страницата на университета относно условията за прием, програми, обучение, стипендии. В печатното издание на кандидат-студентския справочник, в кандидат-студентските плакати и брошури, реклами в печатни и електронни медии, както и в справочника за магистърски програми или по време на деня на отворените врати на НБУ могат да открият актуална информация за прием, програми и форми на обучение за съответната академична година.

Информация за дейността на университета може да се отрие в печатното издание или в публикувания на интернет страницата (<http://www.nbu.bg/bg/za-nbu/struktura-i-upravlenie/godishen-doklad>) на висшето училище годишен доклад на български и на английски език за съответната академична година.

8.1.3.

Чрез електронните канали за информация, а именно страницата на университета и на департамента „Политически науки”, фейсбук страницата на департамента и на програмите му се обявяват условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация, предлагани от програмите в професионално направление 3.3. „Политически науки“ на НБУ.

8.1.4.

Основните канали, които се използват за популяризиране на научната продукция и творческите изяви на студентите и преподавателите са интернет страницата на НБУ и на департамент „Политически науки”, електронният научен архив, SSRN eLibrary, фейсбук страницата на департамента и страницата на електронното списание „Политически анализи”.

8.1.5.

Стимулиране мобилността на студентите и преподавателите е сред основните приоритети на НБУ и програмата за неговото развитие. Реализирането ѝ става основно чрез участие в програмата за академична мобилност Erasmus+/ Еразъм+. Всички интересувачи се могат да се запознаят с възможностите за кандидатстване и за включване в програмата, както и с други възможности за международно сътрудничество и академичен обмен на сайта на университета (<http://www.erasmusplus.nbu.bg/>). С цел осигуряване на качествено и прозрачно управление на програма „Еразъм+“ в НБУ е избрана шестчленна Еразъм комисия, в която участват: зам.-ректор по учебната дейност (председател на Комисията) и членове – зам.-ректор по научноизследователската и международната дейност; юрисконсулт; директор на бюро „Проекти“ и институционален Еразъм координатор; директор на Централна университетска администрация; директор на Централна студентска администрация; представител на Студентския съвет в НБУ.

Нов български университет развива и четирите вида мобилности с изходящи и входящи участници: студентска мобилност с цел обучение; студентска мобилност с цел практика; мобилност на персонала с цел преподаване; мобилност на персонала с цел обучение. Общият брой на студентите, които са се включили в студентските мобилности по програма „Еразъм+” в периода 2015/16- 2019/20 на департамент „Политически науки“ е 96, а на преподавателите, включили се в преподавателските мобилности е 22 (Приложение № 13). Партньори на

департамента по програми за студентска и преподавателска мобилност са: Университетът в Грац, Лиеж, Брюксел, Кипър, Барселона, Бордо, Марсилия, Париж, Страсбург, Катания, Болоня, Краков, Букурещ, Хелзинки, Истанбул, Скопие.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 8:

В НБУ е изградена практика за системно публикуване на ясна, точна, актуална и леснодостъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление. Налична е информация за „жизнения цикъл” на обучението на студентите във вид на наредби, процедури, стандарти, наръчници, правилници. Периодично се обявяват условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация, които предлага професионалното направление. Създадена е система за популяризиране на научната продукция и творческите изяви на студенти и преподаватели и за оповестяване на условията за мобилност на студенти и преподаватели.

9.ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 9.1. Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление/специалност от регулирана професия.

9.1.1.

Мониторингът на учебния процес се осъществява в съответствие с предписанията на документа Система за управление на качеството в НБУ (Приложение 3 от акредитационната документация). В този документ са заложили основните стандарти, свързани с управлението на учебния и научно-изследователския процес, процедурите за дейност, както и статута и правомощията на органите, натоварени с реализацията и контрола на мониторинга.

Съществуват и още няколко нормативни документа, регулиращи студентското мнение и позиции в този процес. Функционират институционализирани възможности за подаване на студентски жалби и въпроси, за пряко участие на студентите в органите на управление на университета (Академичния съвет, Факултетните съвети, Конференцията на НБУ), за собствено студентско представителство чрез Студентския съвет на НБУ, позволяващи да се утвърди обратната връзка на студентите за получаваното от тях образование като регулярно функциониращ механизъм за инициране на промени в образователния процес. Чрез своя Център за оценяване и качество НБУ постоянно провежда анкетни проучвания сред студентите относно очакванията им към обучението, удовлетвореността им от учебния процес и административното обслужване и отношението им към актуални проблеми на академичния живот. След всяка анкетна сесия резултатите се обобщават и предоставят на университетското ръководство с оглед стартиране на определени промени.

9.1.2.

Провежда се ежегоден мониторинг на успеваемостта на студентите по випуски и професионални направления, който включва обобщаване на информация с числови данни и резултати от анкетни проучвания. Въз основа на мониторинга протичат обсъждания на различните нива на управление в НБУ (Департаментни, Факултетни, Академичен, Ректорски съвети). В случаите на понижена успеваемост на студентите се стартира вътрешна акредитация по показателите, застъпени в Системата за управление на качеството.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 9:

В НБУ съществува стройна и ефективна система на мониторинг на учебния процес, базирана на утвърдени документи. Тази система е отворена към студентското мнение и предвижда разнообразни канали за обратна връзка на студентите за качеството на образователния процес. Успеваемостта на студентите ежегодно се проследява количествено и с анкетни проучвания, като е предвидена процедура за действие при понижени показатели.

10.ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 10.1.Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление/специалност от регулирани професии

10.1.1.

Осъществяват се планирани дейности за регулярни оценки посредством оценяване на учебните програми, оценяване на учебните курсове, вътрешна програмна акредитация и вътрешни одити. Процесът на самооценка по първите два елемента е двустепенен – на първото ниво ежегодно Програмните и Департаментните съвети оценяват качеството на своите програми, а на второто ниво Комисията по качество осъществява оценка и контрол върху програмите според стандартите, възприети в Системата за управление на качеството в НБУ (Приложение 3 от акредитационната документация).

Вътрешната акредитация предхожда процедурата на НАОА и се реализира отново въз основа на стандартите на Системата за управление на качеството в НБУ по показатели за входа, за процеса и за изхода на образователния процес. Според предоставената документация през 2016-2017 уч.год. е осъществен първият етап от вътрешната акредитация на програмите в университета, в т.ч. на тези в политическите науки.

В периода 2015-2020 г. е извършено оценяване и одитиране на университета от Бюро Веритас (Bureau Veritas), като не са констатирани несъответствия с развитието на дейностите по заложените критерии. Въз основа на тези външни одити през 2019 г. на НБУ е издаден от Бюро Веритас и сертификат за качество по стандарт ISO 9001:2015. Сертификацията обхваща трите направления обучителна дейност; научно-изследователска, творческа и приложна дейност; университетски мениджмънт.

10.1.2.

НБУ се развива в конкурентна среда, на основата на чието постоянно проучване се извършва актуализация на учебните програми. Под внимание се взимат програмите в другите 8 ВУ в страната, където се предлага обучение по политически науки, както и програмите на университети в чужбина. От документацията е видно, че през акредитационния период конкурентните предимства на БП се търсят в по-широкото включване на интердисциплинарни курсове, позволяващи формирането и на по-широка професионална компетентност на завършилите. Петте МП са изградени според съвременните академични достижения в политологията и международните отношения. Във всяка от тях същевременно е поставен акцент, който създава определено конкурентно предимство: споразумението с Българското училище за политика (за МП Политически мениджмънт и публични политики); специализацията в областта на Югоизточна Европа, Близкия Изток и постсъветското пространство (за МП Дипломатия и международни отношения); „Жан Моне“ партньорствата (за МП Европейско управление и икономическа дипломатия); френския език на обучение, сътрудничеството с франкофонски университети и възможността за втора диплома от Университета в Тулуза (за МП Международни отношения и публично управление); английския

език на обучение и липсата на аналог на съответната програма в другите български ВУ (за МП Стратегическо лидерство).

Анализът и оценката на конкурентната среда се реализират чрез дейности на няколко равнища: предоставяне на информация на кандидат-студентите в средните училища, кандидат-студентската борса на НБУ, Дните на отворени врати, офисите на университета; актуализация на учебно съдържание; инициативи за повишаване на интереса на студентите към обучението, вкл. чрез организация на срещи с представители на бизнеса, държавната и местната власт; актуализация на методите на преподаване; презентиране и възможности за участие на студентите в научния живот.

10.1.3.

В комисиите за дипломни защиты регулярно участват преподаватели от други департаменти и други ВУ. Важно значение има участието в Програмния съвет на департамента, от 2018 г. насам, на трима представители на висшата държавна и местна администрация и на бизнеса.

10.1.4.

В изпълнение на препоръките, формулирани при последната програмна акредитация, са предприети редица мерки и в четирите направления на препоръки за усъвършенстване на дейността. По отношение на задачата за оптимално натоварване на преподавателите са въведени общи курсове с програми с близко съдържание; в учебните планове са включени и дисциплини на преподаватели от други департаменти на ВУ. По отношение на необходимостта от засилване на преките контакти със студентите са отчетени два постоянни общоуниверситетски семинара и редица студентски форуми, дебати и школи, вкл. такива, проведени в трудните пандемични условия на 2020-2021 уч.год.; включване на значителен брой студенти в научни проекти на преподаватели (83 студента по данни до 2021 г.); от 2018-2019 уч. год. е въведена система на тюторство за всички студенти; предприети са действия за по-стриктно съблюдаване на приемното време. По отношение на препоръката за увеличаване на броя на публикациите в реферирани издания е регистриран ръст от 15% за акредитационния период, документиран по приложения списък. По отношение на задачата за по-всеобхватно проучване на реализацията на завършилите в сила са текущи практики на периодични допитвания и анкетни проучвания, както и активна дейност на Алумни асоциацията. Трябва да се отбележи, че известна част от наличната информация обхваща периода до 2019 г.

Констатации на Постоянната комисия за изпълнение на стандарт 10:

В НБУ съществува добре разработена система на циклично вътрешно и външно оценяване, която включва самооценки на учебните програми и курсове, вътрешна акредитация, одит от специализирана агенция и акредитация от страна на НАОА. Развитието на учебните програми е подчинено на търсенето на собствени предимства в силно конкурентна среда. Предприети са сериозни действия за усъвършенстване на дейността на базата на препоръките от последната национална акредитация като са налице видими резултати във всяко от направленията.

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

SWOT АНАЛИЗ	
Силни страни	Слаби страни

Има ясна и последователна политика за подготовка на студентите, като те получават системна подкрепа в тяхната учебна, изследователска и творческа работа, стимулирани са да участват в проекти и/или изследователска работа и учебна дейност в катедрата Високи резултати в международната активност на преподаватели и студенти	Забавяне на процеса на хабилитация сред групата главни асистенти
НБУ като цяло, разполагат с необходимата съвременна материална база и информационна инфраструктура за обучение на студентите.	
Възможности	Заплахи
НБУ разполага с достатъчен хабилитиран състав по специалността с висока квалификация, научен и професионален авторитет и опит в обучението на докторанти, като има потенциал и за хабилитация на още преподаватели, които в момента са с докторска степен.	Намаляване на броя на кандидат-студентите в резултат на демографската криза в България. Силно конкурентен пазар на образователни стоки и услуги в национален и световен мащаб.

Постоянната комисия предлага на Акредитационния съвет да утвърди **капацитет на професионално направление 3.3 Политически науки в Нов български университет**, както следва:

- за образователно-квалификационна степен „бакалавър“ – **400 студенти**, редовна форма на обучение;

- за образователно-квалификационна степен „магистър“ – **150 студенти**, редовна форма на обучение.

Общо за професионалното направление – **550 студенти**, редовна форма на обучение..

Постоянната комисия предлага следните **препоръки**:

1. Запазване на тенденцията за разширяване на включването и участието на студентите в международни научни прояви и дейности и активното им привличане за участие с преподавателския състав във вътрешноуниверситетски, национални и международни научноизследователски проекти. *Срок: постоянен.*

2. Насърчаване на усилията и мотивацията за стимулиране на академичното развитие на преподавателския състав и развитие на хабилитирания състав на ОТД в ППЗ.3. *Срок: постоянен.*

Председател на ПКСПНСО:

доц. д-р Екатерина Салкова